Масс а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 24 май, 1977 шу. • № 62 (5729). • Мах 2 кеп.

ДИКАГIБАРИЙ ЦIЕРАШ ЯЬХАЙ

Моттигерча Советашка хоржамаш дара кийчо еча укх деношка берригача советски мехка санна чIоагIа политически а къахьегама а уйла айенна я Нохч-ГIалгIайчене а. Вай автономни республика къахьегамхоша толаме кхоачашъеш я иттлагIча пятилетка заданеш, вахаре чакхйоах КПСС XXV съезда исторически решенеш. КПСС Центральни Комитета октябрьски (1976 ш). Пленума решенеш, Пленуме, СССР профсоюзий XVI съезде парте ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлашцара положенеши выводаши кулге а лувцаш, цар шоай низаш тIаухийт парте хьалхаяьккха коммунизм хьалъяра тIаерзаяь Iалаьмате йоккха программа кхоачашъяра. Къахьегача наьха дегаш ьхы а чIоагIагIа айдир «Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарах» КПСС ЦК баьча соцамо. Республика хIара заводе, фабрике, мехкдаьтта промысле, гIишлош хьалъеча организаце, колхозе, совхозе — цхьан дешаца аьлча массанахьа а шерра социалистически яхь яьржай Сийлахь-боккхача Октябра цIей дездеча денга даха ма-доаггIара накъадахара тIехьа.

Иштта чуйнна советски нах къахьегаш боахкача баша-дикача хана цхьа дезал а хинна Коммунистически партена, цун ленински Центральни Комитета гонахьа айхха кхотадена къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш дара кийчлуш да вай халкъ. Массанахьа а чакхъяьннай дукхача наха дакъа а лоацаш яь хоржамашта хьалхара собранеш. Цига моттигерча Советий депутаталла кандидаташ оттабе цIераш яьхай дикагIбарий. Укхаза, собранешка, геттара чIоагIа хьагучабоал эггара шерагIчен бокъонца халкъа йолчен социалистически демократе чулоацам, хьабовз харжархой политически сакхетам, идейни чIоагIа, паччахьалкхен гIулакхаш гарга долаш, царех шоаш бехктокхаме хеташ уж хилар. Цудухьа уж гIерт моттигерча Iаьдала доал деча дикагIбола, сийле йола, шоашта хетачох КПСС XXV съездо оттадаь декхараш корта а болаш къестаде ховргдола шоай викалаш бахийта.

Из къаьгга хьагуш да моттигерча Советашка депутаталла кандидаташ баьчарга хьежача. Грозненски вагонни депо коллективо чIоагIа тешам белар Грозненски городской Совета депутаталла кандидат оттаваьча технически гIулакх дара пункта слесара Б. Озниевна, бригадира М. З. Межидовна, химически лабораторе заведующена Н. Г. Каджунина. Уж берригаш а депо сийдеш нах ба. Масала, бригадир М. З. Межидов парте член, цехови комитета председатель ва.

Октябрьски районни Совете депутаталла кандидаташ оттабаьб электросварщик Г. П. Шульга. Цун къахьегама календара тIа 1978 шера январь бутт ба. Автоконтрольни пункте бригадир, Ленина орден лелаю Л. А. Домбровская.

Урус-Мартановски районни Совете бахийта цIераш яьхай «Сельхозтехника» слесара Ильясов Хасмахьмада, райисполкома председатела Л. Т. Миназова, тракториста А. Абубакарова, бригадира Цуцаева.

Швейно-производственни объединене Ленински районни Советё депутаталла кандидат оттаяьй цIи хеза йола швея-мотористка, Социалистически Къахьегама Турпал Ушакова Мария Павловна, швея-мотористка Колоева Вера Александровна. 1976 шера план ханал хьалха кхоачашъяьй цо, хIанз 1977 шера август бетта чотах болх беш я. Из я парторганизаце секретара заместитель. Дукха ха йоацаш Москвера цIаенай Колоева. Из цига йийхаяр социалистически яхье котъяларах Кремле сурт даккха.

Моттигерча Советий кандидаташта юкъе ба боахлойи колхозхойи, Iилмани культураи деятелаш, Советски Эскара бIухой, партийнни, советскии, боахамийн органий болхлой. Уж ба тайп-тайпарча професcей, тайп-тайпарча къамий, тайп-тайпара ханаш йола кхалнах а маIа нах а. Бакъда уж гаргаозш, кхотабеш цаI да — парте гIулакха мутIахьа хилар, дукхаезача вай Даьхен низ кхы а чIоагIбар, цун рузкъа алсамдаккхар. Цу дерригне а къаьгга хьахьокх вай общества демократизм, советски наьха дохаргдоаца доттагIал.

Хьалха а санна, хоржамашка Коммунистически парти йоагIа парте боацарашца айхха ювзаенна. Коммунисташен парте боацарашен де лерхIар халкъа гIулакх делга хилара дола тешал да из. Цудухьа паччахьалкхен Iаьдала моттигерча органашка бахийта тахан цIераш йоахараштa юкъе ба коммунисташ а парте боацараш а.

Къахьегамхой депутатий Советаш — вай социалистически паччахьалкхен лард, эггара дукхагIа нах юкъе бола организаци. «Дунен тIа эггара хьалха, — яьхад В. И. Ленина, — паччахьалкхен Iаьдал вайнига Россе дIаоттадаьд алхха болхлоех, алхха къахьегача ахархоех, эксплуататораш юкъера боахаш, массови организацеш — Советаш а яь, хIаьта цу Советашка дIалу паччахьалкхен деррига Iаьдал.» (Соч. бизза гул., т. 38, оагI. 238). Из дага а кхоабаш, парте хаддаза йоакхо ю халкъа Iаьдала органий лоархIами сийи айдара. Бакъда дукха да халкъо хержараша шоаш де дезараш а.

«Вай советски депутатага пост моллагIа яле а, — аьннад новкъоста Л. И. Брежнева, — цо шин декхар лерхI ше мел деча гIулакхашка парте политиках кулгал лувцар, цун программа вахаре кхоачашъяра тIехьа къовсам лоаттабар, цун позицеш тIа чIоагIа латтар. Цунна дика хов духхьал цу гIулакха лаьрхIа шин кандидатура тIехьа кхадж тоссача хана харжархоша эггара хьалхарча аргIаи шийна мандат лулга. Парте политико чулоац халкъа овлантIара, вахара хьашташ, хIаьта депутата да а дац е хила йиш а яц цу хьаштел доккхагIа хIама».

Хоржамашта хьалхара кампане дIахьош хIара Советo шин балха итогаш ергья. ЧIоагIа лоархIам болаш да уж итогаш, йолаш йола опыт, тIайоагIача хана де лерхIар харжархошта, дукхача къахьегамхошта шин ханнахьа дIадовзийтар. Хоржамашта хьалхара собранеш а я доал дара школа. Совето бахача нахага шин планаш дукхагIа дIайовзийтарга хьежжа харжархоша Совет чIоагIагIа хьал а лоацаргья, хьинар долашагIа болх а бергба. Укхаза боккхача лоархIаме да корта а болаш енна цхьаккха а предложени, ийса яь цхьаккха а критически замечани терко ца еш ца йитар.

Хоржамий кампани дIахьош дукха нах ба. Балха опыт а политически кийчо а йолча дикагIчар лелабу агитационни болх, дакъа лоац хоржамашка кийчлуча. Наьха творчески хьинара керте отта, хоржамий кампани идейно-политически а организационни а дика вIаштIехъяьккха чакхйоаккхилга Iалашде деккхарийла я партийни организацеш.

Октября 60 шу дизара накъадолхаш

ШОАЙ ДЕША ДАЙ

Дика дIадоладаьд иттлагIча пятилетка шоллагIа шу Шелковской района «Коминтерн» колхоза жа леладераша. Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна план 106 йолаш, хIара бIаь жийна тIехьа 115 Iаьхар хьалкхебе социалистически декхар тIаийцадар цар. ХIаьта шоай деша дай а хилар. ХIара бIаь жийна тIехьа 118 Iаьхар хьалкхебаьб колхоза жа Iуша.

Жа леладеча фермашта юкъе яьржача яхье хьалхле С. Дорошенкос кулгалдечо яьккхар. ХIара бIаь жийна тIехьа 121 Iаьхар хьалкхебир цу ферма коллективо.

Жа Iуша «Рекордал тIех мала варгва» яхача девизагIа лелайир яхь. Котало хIара бIаь жийна тIехьа 137 Iаьхар хьалкхебаьча Атурбаев Ислама яьккхар. Хьокхамашка диллача цул дукха тIехьа ца бусаш шоллагIен кхоалагIен моттигаш яьхар Дюсенбеков Коэоматен Кожов Сагандыкен.

Белгалдаккха доагIа, С. Кожова кулгалду комсомольско-кагирхой коллектив Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна яьржача яхье дакъа а лоацаш толамаш дахарах КПСС ЦК-ага яхьийта ВЛКСМ ЦК-ас кийчъеча рапорта кIала кулг язде бокъо яккхар дукха къовсам лоаттабеш йолга.

Лакхе цIераш яьхачарел совгIа толамца лоархIабир хьалхашка лаьттача декхарех боккхагIа бола жа Iуй Алимбиев Исрапил, Аджигельдиев Айнади, Мурзагашиев Сайтмагомет, Амангельдиев Баку. 130 совгIа Iаьхар хьалкхебир царех хIаране бIаь жийна тIехьа.

16 мае жа ларга доладаьд колхозе. Деррига жа 20 дийнахьа ларга чакхдаха декхар тIаийцад жа лоргаш боахкачар. ХIаьта лаьрхIар толаме кхоачашдара низ, хьинар кхо ца деш къахьегаш а ба хIанз.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМАШ

Укх юбилейни шера хьайбай продукци алсамъяккхара беча балхах дика кайоалаш къахьегаш ба Шалински района Куйбышева цIерагIча колхоза хьайбаш леладераш. Соахкарчул 55 тонн дукхагIа а йолаш бисъ бетта план кхоачашъеш Даьхенна 154 тонн шура дIаеннай. Иштта деина йохка шура 2000 килограмм я, вешта аьлча соахкарчул 500 килограмм дукхагIа.

ТIаккха 20 июнь хьатIакхоачаш ах шера план кхоачашъеш 250 тонн шура дIалургья. ХIаьта дулх план 25 тонн йолаш хIанзле дIачуденнад 22 тонн. 25 июнь хьатIакхоачаш кхы а 7 тонн дулх дIалургда паччахьалкхена.

Уж толамаш доахаш, къаьстта доккха дакъа лоац хьалхалаттача дояркаша, скотникаша, Iаьсий леладераша, кхычар. Масала, дояркас Джамалаева Айтулас хIара кхоабача Iаттагара 1500 килограмм шура яьккхар, бисъ бетта план 1200 килограмм йолаш. Къахьегама Сийлен 3-гIча степена орден лелаеча Исраилова ВаIас — 1300 килограмм шура, план 1000 килограмм йолаш. Царел дукха тIехьа ца юсаш хьайоагIа йоккхагIа йола доярка Эльсанова Шура а. План 1000 килограмм йолаш 1250 тонн шура яьккхай цо.

Шура дукхагIа хилийтара чIоагIа гIо ду доахана доаггIача тайпара гIулакх а деш кхабаро. Хьайбашта дика Iуналду скотникаша коммуниста Юнусов Ювсапа, Мовлатов Германа. Иштта оасаре къахьегараштa юкъе ва Iаьсий леладер Осаев Джалауди а. Цо кхоабача хIара Iасилга дийнахьен буси 650 — 700 грамм дозал тIаккхет, план 400 грамм йолаш.

М. ЦУРОВ.

ШУРА ДУКХАГIА ЙОАККХ

Хьайбай продукташ алсамъяхара яьржача социалистически яхье дика толамаш доахаш къахьегаш я Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза шурий-товарни фермай коллективаш. План 930 тонн йолаш, укх шера бисъ бетта паччахьалкхена цар дIаеннай 1186 тонн шура.

Къаьстта дика къахьег Дрезов Зайнде кулгалдеча № 3 йолча шурий-товарни ферма коллективо, хIаьта доярокашта юкъерча яхье хьалхалатт Астамирова Миниат, Костоева Тамара, Бичиева Баянт, Хамзатова Марем. Уж массаяр а шоллагIча ах шера чотах къахьегаш я.

— Юкъера лаьрхIача хIанз хIара денна бийсанен цхьан Iаттагара 8—9 килограмм шура йоаккх оаха, — дувц колхоза керттерча зоотехника Хаштыров Бешира. — ДIахо кхы а дукхагIа шура яккха лерхI оаха. Цу гIулакха тхона новкъостал дергда дика буц йолча культурни даьгIенашка доахан доажадаро. Деррига тхой дола кхоачамаш теркал а даь, оаха лоиш деннад паччахьалкхенга шура йохкара ах шера план 10 июнага кхоачашъе.

Колхоза хьайбаш леладераша ах шера планах Даьхенна дIаяла лерхI 1660 тонн шура. ХIаьта шера план 3250 тонн я. Из паччахьалкхенга йохкара шера план колхозхоша кхоачашъергья Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача деношка — 7 ноябрга.

М. РАШИДОВ.

ДIайийнача хIамашта — лерттIа Iунал

РЕЙД

Иттлагlча пятилетка шоллагIча шера Назрановски района юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш Iалаьмате доккхийи лоархIамеи да. ДIадахача шерарчул дукха а дукхагIа паччахьалкхенга кIа, хьажкIаш, коартолаш, шекара свеклаш, иштта кхыйола культураш йохка декхарийла ба уж. Из гIулакх дика кхета а деш, цIаккха ца хиннача тайпара хьинар айдаь къахьегаш ба цхьацциадолча боахамашкара механизатораш. Цар болх а иштта хьалаш а миштад хьожаш хилар укх деношка «Сердало» газета рейдови бригада.

Эггара хьалха тхо нийсделар «40 лет Октября» яхача совхоза коммунист Евкуров Лахан керте латтача кхоалагIча тракторни бригада кхашка.

Еррига а 1768 гектар я бригаде дIайийнача культураша дIалаьцар. Царех 842 гектар гурахьа йийнача культураша дIалоац. ТIехдика гIулакх дIакхачийтад бригада механизатораша гурахьа дийнача ялаташта. Дика химически обработка а еш тоадаьд цар деррига лаьтташ. Халю ца къовсаш цига къахьийгад трактористаша Беков Iусмана. Зурабов Ахьмада, кхыбараша. Уж дог тийша ба шоаш тоадаьча лаьтта хьувкъам дика хургхиларах.

ХьажкIаш а гидуаргаш а дIайийнача 500 гектар хулача лаьтта пхе дийнахьа оасара балхаш даь баьлар механизатораш Беков Iусман, Олигов Iумар, кхыбараш. Лоацача хана цу кхашка макхаш даьха а баьннаб кхаш леладераш. Цига дика къахьегарца белгалбаьннаб трактористаш Дугиев Малсаг, Анохин Анатолий, Олигов Iумар, кхыбараш. Дийнахьара норма цхьан агрегата 30 гектар йолча, 40 гектара тIа макхаш даха вIаштIехьдаьннад царех хIаране.

— ЦIаккха ца хиннача тайпара хьинар айденна къахьегаш ба тха бригада къахьегамхой укх шера, — йоах коммуниста Евкуров Лахана. — Цхьа сахьат, цхьа минута зехьа ца йоаеш тIехдика кхоачашду цар шоай декхараш. Цудухьа таханарча дийнахьа дикка аттача даьннад тха кхашкара балхаш.

Болх баь баьнначул тIехьагIа во салоIилга дац механизатораштa. Ловза шашкаш, шахматаш, деша керда газеташ, журналаш да бригаде. Хоза кийчъяь я укхаза цIе уголок. Цучу го йиш я балха графикаш, социалистически декхараш, цIе плакаташ, лозунгаш. Дика барттайна я новкъост Евкуров керте латтача бригада коллектив.

Мишта лел цу совхоза Кодзоев Iалаудин керте латтача ялхлагIча тракторни бригада механизаторий гIулакхаш? Укх шера юххьанца денз шоайла цахаддаш социалистически яхь лелаярга хьежжа цхьатарра дика лел цу шин бригада коллективай гIулакхаш. КхоалагIча бригада механизаторел дукха тIехьа ца бусаш чакхдаьхад цар шоай кхашкара балхаш.

Масала, лоацача хана хьажкIаштен, гидуаргаштен, кхыча культураштен дика обработка яьчул тIехьагIа культиваци чакхъяьккха баьннаб уж. Цул совгIа хIанз хьажкIашта макхаш доахаш а ба. Бригаде дикагIбола трактористаш Олигов Абукар, Дударов Муса, Горбаков Iалихан, Зурабов Шабазгири 4—5 дийнахьа чакхбаьннаб 1400 гектара тIа дIайийначa культураштa хьалхара оасара балхаш даь. ХIанз шозлагIа оасара балхаш деш ба уж.

Баа бIайха кхача а, деша керда газеташ, журналаш, ловза шашкаш, шахматаш, иштта кхы эшар долаш ба бригада къахьегамхой

Цигара даьнначул тIехьагIа «Назрановский» совхоза кхоалагIча тракторни бригаде кхаьчар тхо. Дог гIоздоаккхаш хоза Iунал деш ба механизаторашoай кхашка. Еррига тракторашa кхашка яр. 17 мае йистебаьннаб цигара механизатораш 1100 гектара тIа дIайийнача тайп-тайпарча культураштa хьалхара Iунал даь. Уж балхаш деш хьинаре къахьийгарех ба трактористаш Мархиев Назир, Гойгов Iадрахьман, Дидигов Ювсап, Алиев Ювсап, кхыбараш. 150—160 процент кхоачашъяьй царех хIаране шоай дийнахьара нормаш.

Из иштта дале а, кхоачамбоацараш а да бригаде. Совхоза кулгалхоша, партийни организаце хIанз а лерттIа вIаштIехъяьккхаяц укхаза социалистически яхь, моральни а материальни а совгIаташ тергдола мероприятеш. Шин де дезар фуд ховш а даь даьннар малагIа да ховш а механизатор вац. Йоацаш я планаш а, социалистически декхараш а.

Цу тайпара сурт дар Беков Махьмадгири керте латтача йиълагIча тракторни бригаде тхона дайнар а. Механизатораш моллагIа болх хьабергболаш ба. Дизза кхоачашду цар бригадира шоашта хьалхашка уттаду декхараш. Из иштта хилар хьагойт 1440 гектара тIа укх шера дIайийнача культураштa обработка а, культиваци а, иштта макхаш а даьха уж ханнахьа йистебаларо.

Цхьабакъда, укхазара механизатораш а бац шоай де дезачох кхеташ. Цар дика болх белгалбаккхац совгIаташца. ХIанз а планаш-графикаш, социалистически декхараш, е кхыйола цхьаккха тайпа мероприятеш йовзаш бац уж.

Совхоза партийни организаци декхарийла я ахархой балхацара безам совбаккхара моральни а материальни а совгIаташ телара условеш чIоагIъе. Из гIулакх ледара дита йиш яц.

«Сердало» газета рейдови бригада: Ж. ЕВКУРОВ, «40 лет Октября» яхача совхоза № 3 йолча тракторни бригада механизатор; М. МУТАЛИЕВ, «Ленина никъ» яхача районни газета редакце юрта боахама отдела заведующи; А. САГОВ, тха соб. корр.

Дика доал ду

Дукха ха йоацаш «Чечензингушвино» объединенена юкъеера Гудермесски района «Восточный» совхоз.

ХIанз 475 гектар дIалоац цу боахаме комсаша. Къона я уж. Кхы а шин шу даьнначул тIехьагIа мара хьувкъам лургбац цар. Комсаш низ болаши дикен хьалкхеяра беррига шоай низ тIабахийта къахьегаш ба совхоза болхлой. Агротехнически дикагIа йолча хана лаьттана кIалара хьамукъа а яьха, яIа а еIа шпалерах хьалйийхкар комсий гаьнаш. ХIача комсий керда дегIадаьхка боахьаш дIадоахаш, комсашта хий дуллаш ба боахама къахьегамхой. Из болх чакхбаьккхаб 410 гектара тIа.

Укх шера Iай совхозе болх беш хинна агрономически курсаш чакхъяьха 15 саг ва комсашта хий дуллаш. ХIара гектара боарамагIа хий кхачийта йиш хулийтача торонех бизза пайда эца гIерташ къахьег царех хIаране. Къоначарна, дукха опыт йоацачарна гIулакхаца, дикача хьехамца новкъостал ду дукхача хана денз кхашка хий дуллаш болх беш хьабоагIача Мачигов Эдалсолтас, Хатаев Селимсолтас, Лакаев Андрея, Дадаев Султана. Балха нормаш 150—160 процент кхоачашъю царех хIаране.

М. ДЖАБРАИЛОВ.

Итогови заняти

1977 шера 21 мае КПСС Нохч - ГIалгIай обкоме «Кулгалхочун къахьегам», «КПСС XXV съезда соцамашка хьежжа КПСС теореи политикаи актуальни проблемаш» яхача программагIа дешаш болча партийни, советски, боахама кулгалдеча болхлой теоретически семинара итогови заняти хилар.

«Марксизм-ленинизм—КПСС революционно - хIама эргадоаккхача балха лард. КПСС балха тIарча теоре, политикаи практикаи цхьоагIо» яхача темагIа теоретически конференце форма йолаш чакхъяьлар итогови заняти.

Конференци хьайийллар парте обкома шоллагIча секретара М. Ш. Баматгиреева.

«Марксизм - ленинизм — КПСС балха теоретически ларда» яхача темагIа керттера доклад йир Грозненски мехкдаьтта института философеи Iилман коммунизман кафедра доцента М. М. Беляева.

«КПСС балха тIарча теоре, политикаи практикаи цхьоагIо» яхача темагIа содоклад йир респотребсоюза правлене председатела М. А. Мамаева. Цул тIехьагIа семинаре дешараша къамаьлаш дир. «Болхлой класса, цун парте хIама эргадоаккхача балха тIа революциони теоре лоархIам» яха дош дар КПСС обкома кхалнаха юкъе беча балха отдела заведующе Л. Д. Алмазовас къоастадаьр. «КПСС XXV съезда решенеш — коммунизм хьалъеча объективнии субъективнии факторий соотношенех бола марксистско - ленински хьехам кхоачашбар» яхаш яр НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума секретара Н. Я. Правеньке къамаьл даь тема. Ю. В. Кузнецова — КПСС Октябрьски райкома хьалхарча секретара шин къамаьл хетадир, «Халкъбоахама проблемаш кхоачашъеш комплексно системни хьожилга» яхача темана. «Политически экономически проблемаш оттаеш, критикаи самокритикаи методаш леррагIа лелаяр», иштта яр НГIАССР халкъа тIахьожама комитета председатела Р. А. Саламовас къамаьл даь тема. «ДегIаена социализми Iилма-технически революции» яхача темагIа къамаьл дир С. М. Варламовас — товарий дикален торговлен Госинспекце управлене начальника.

Конференци чакхйоалаш къамаьл даьча КПСС обкома шоллагIча секретара М. Ш. Баматгиреева конференце балха итогаш а йир 1977 — 1978 дешара шера дола хьалда декхараш а оттадир.

Л. КОДЗОЕВА, КПСС обкома политически дешара ЦIен заведующе заместитель.

19 июнь

МОТТИГЕРЧА СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ ХУЛА ДИ

Кандидаташта регистраци яр

Республике дIахьош да городской, районни, юртий, поселкови къахьегамхой депутатий Советашка депутаталла кандидаташ оттабаьраштa регистраци яр.

Заводской районни Совете депутаталла кандидат оттаваьча 141 сагах 51 регистраци яь ваьннав. № 3 йолча хоржамий округе гIолла депутаталла кандидат оттавеш регистраци яьй «Грознефтеоргсинтез» объединене ОРС-а продавеца Умаев Майрбек Лабазановича. «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене аьшкабетонни конструкцей завода крана машиниста Голубева Галина Владимировнайна регистраци яьй № 4 йолча хоржамий округе гIолла депутаталла кандидат оттаеш. № 4, № 17 йолча округий хоржамий окружной комиссеша депутаталла кандидаташ оттабеш регистраци яьй А. Шерипова цIерагIча завода лаборантка Щербинина Любовь Дмитриевнайна, «Нефтехимзапчасть» завода контролера Козлова Светлана Максимовнайна.

КИЙЧО ЯЬ НАКЪАБОЛХ

Грознерча хоржамий участкай агитпункташта юкъе дикагIчарех цаI я Грозненски городскойн Заводской районни къахьегамхой депутатий Советашка хоржамаш дара № 27 йолча хоржамий участка агитпункт.

Города центре уллаш йола из агитпункт гаьннара бIарг тIаотташ хоза кийчъяь я плакаташцеи лозунгашцеи. «19 июне къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш хул!» — хоам бу плакато. Цунна юхе хоза кийчдаь хьалтеха доаллача лозунго харжархой тIахьех: «Къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш хула ди къаьстта дика къахьийга накъадахарца белгалдоаккхаргда вай!».

Шовзткъа гаргга саг ва агитпункте харжархошта юкъе идейно-кхетамеи организаторски болх лелабеш. Цар балха лостам телар, из вIаштIехьбоаккхар агитпункта заведующи, «Главнефтеснаб» Управлене воккхагIа вола инженер коммунист Мазуров Александр Харитонович ва. ХIанз шозлагIа бу цо из болх. Цудухьа дика накъаяьннай Мазуровна хьалха хиннача хоржамашка кийчо еш Iоаяь хинна балха опыт. Хоржамашта хетаяь чакхйоаккхача кампане де мел эшар ханнахьен дикен чакхдаккхара лостам телаш вIаштIехьбаьккхаб цо агитаторий болх.

Ши эзар гаргга волча саго кхадж тоссаргба хоржамий участке №№ 126, 127, 128, 129 йолча хоржамий округашка гIолла Заводской районни Советен №№ 61, 62 йолча округашка гIолла Грозненски городской Советен харжа оттабаьча депутатий кандидаташта тIехьа. Царех 32 саг духхьашха кхадж тоссаш ва. Уж ба грозненски мехкдаьтта техникума дешархой.

Цудухьа кагирхошта юкъерча кхетама балха къаьстта терко ю агитатораша. Мехкдаьтта техникума общежите кагирхошца каст-каста вIашагIкхийте лекцеш, беседаш, докладаш ю цар. Масала, харжархошца укх тайпара йолча темаех беседаш чакхъяьннай: «Советски хоржамий системахи харжархой бокъонехи». «Советски законодательство — дунен тIа эггара чIоагIагIа сага бокъонаш лораер», «Моттигерча Совета депутат — наьха хьашташ кхоачашдер», иштта дуккха кхыяраш.

Цул совгIа, агитатораша наха юкъера агитмассови болх парте XXV съезда документаш, Советски Iаьдал латтача шерашка вай мохк дегIаахар дувцаш йола материалаш дIайовзийташ, интернациональни кхетам луш, пятилетка шоллагIча шера республика къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш довзийташ бу.

Арахьара санна чура а хоза лостам баь, чуваьнначун сапаргIатдоаккхаш я агитпункт. Укхаза да тайп-тайпара керда газеташ, журналаш, истола тIара ловзараш, телевизор. Пенах хьалтеха йоал хоржамий участка схема, вай мехка а республика а карагIдаьннараш дувцаш йола стендаш.

Кастта депутаталла кандидаташ харжархошца вIашагIкхеташ собранеш хила езаш я агитпункте. Уж дика вIаштIехьаьха чакхъяха кийчлуш ба агитпункта агитатораш.

С. БЕРДОВ.

НОВ. ЛОПАТИН П. Д. НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СОЦИАЛЬНИ IАЛАШОН МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

нов. Лопатин Петр Дмитриевич Нохч-ГIалгIай АССР социальни Iалашон министралла хьожаве.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 ш. 23 май.

НОВ. СИМАРЗИН В. С. НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СОЦИАЛЬНИ IАЛАШОН МИНИСТРА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИЙТАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нов. Симарзин Василий Степанович социальни Iалашон министра декхарех мукъавалийта пенсе тIа водаш хилар бахьан долаш.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 ш. 23 май.

КЪАХЬЕГАРГА ХЬЕЖЖА ДА ТОЛАМАШ

Тха предприяте коллективо шийна могар ду мухь дІа-юха кхахьарца дола бахача наьха хьашташ кхоачашдара. ИттлагІча пятилетка хьалхарча шера план 17 ди хьалха кхоачаш а яь, автотранспортникаша кхы а дикагІа къахьег карарча шера. Укх шера биъ бетта план кхоачашъярах рапорт делар оаха. Цул совгІа дикка лакхъяьй къахьегама овсарле.

ДІадахача шера хьалхарча кварталаца нийсдича 32,3 процент лакхъеннай грузооборот, хІаьта мухь дІа - юха кхахьар — 36,1 процент, пассажираш дІа-юха кхувлилга — 1,7 процент, пассажирооборот — 0,3 процент. Уж еррига цифраш аз йоалайир хІара шера болх тоалуш боагІилга хьахьокхара.

Вай хьамсарча Даьхен юбилей дикача совгІаташца белгалъяккхара ураоттадаьд оаха тхой хьинар, цунна тІаерзаяьй ерриге уйлаш.

Дукха дика специалисташ, шоашта хьалхашка латтача декхарех кхета нах хьалкхийнаб Назрановски автотранспортни предприяте. Царех цаІ ва, «За трудовую доблесть» яха медаль енна, мухь дІа-юха кхухьача машинай водителий бригадир Нальгиев Шаде Махьмад. ДукхагІа йолча хана цо болх бу юртбоахама продукташ дІа-юха кхухьаш. Из ва коммунистически къахьегама ударник, цун наькъа тІа йоал «1976 шера социалистически яхье котваьннар» яха значок, ваьккхав предприяте Сийлен доска тІа. Цун болх дикагІа бовзийтара а ца йоалайича ялац цифраш: планагІа 2354 тонн мухь шера дІа-юха бахьа безаш вар из ший машинаца, бакъда, цо дІа-юха бихьар бар 3824 тонн. Шера план 162,5 процент кхоачашъяьй, цо. Водитела боккха толам ба из.

...Точиев Іабдулкерама Махьмад... Из ва коммунистически къахьегама ударник, 1973, 1976 шерашка «Социалистически яхье котваьннар», 1974 шера юртбоахама продукци дІа-юха кхахьара тІехдика болхло. Автомобилистий Ди эггара хьалха дезде доладаьча хана Нохч-ГІалгІайчен транспортни управлене цунна елаб «Транспортни предприяте ветеран» яха знак.

Иштта дика производственник, къонача болхлой хьехамча хинна дІаэттав коммунистически къахьегама ударник Мошхоев Ибрахьама Джабраил а. Грузовой машина тІа болх беш вола из дукхаза а белгалваьхав дика къахьегарах. Масала, 1973 шера хьийкъа ялат чуэцача дакъа лацарах цунах тиллар «Автомобилаца юртбоахама продукци дІа-юха кхухьа тІехдика болхло» яха цІи, хІаьта цу шера елар цунна «За трудовое отличие» яха медаль. ХІанз Джабраил болх беш ва легковой таксе тІа, из ва бригадир лоархІаш. Шера йола план 110 процент кхоачашъе дош а денна къахьег цо. Дика болх бу цун бригадерча кхыча таксисташа а.

1960 шера тха автотранспортни предприяте балха венав Китиев Іусмана Салман. Цун вІаштІехьдаьннад цу юкъа шийх коммунистически къахьегама ударник яха цІи тиллийта, предприяте Сийлен доска тІа ваккхийта, 1974 шера хьувкъам чуэцача тІехдика болхло хила, «ИйслагІча пятилетка ударник» яха цІи яккха.

ХІанзара халкъа боахама доакъош дегІадоаладара боккхача лоархІаме гІулакх да социалистически яхь шерагІа йоаржаяр. Цу тайппара яхь яржарца мара белгалбовлац хьалхле лелаераш. Вай мехка социалистически яхь белгала я дІа-юха новкъостал дарца, балха опыт дІа-юха яларца.

КІезига бац тха предприяте цу гІулакха бу болх: оаха вІашагІъеллай тІайнца декхараш мишта кхоачаш ду хьожаш йола лаьрхха комисси, социалистически яхь дикагІа хилийтара дола гІулакхаш белгалдаьхад.

Нохч - ГІалгІайчен транспортни предприятена чуйоагІача Сунженски Малгобекски автотранспортни предприятешца яхь лелаеш я тха коллектив. Бетта а квартала а итогаш ю. «ХІара балха денна — дикала Знак» яхача девизах чакхйоаккх оаха яхь. ХІара колонно, бригадо ше — ший деккараш да хьалхашка оттадаь.

Предприяте болх беча 270 сагах 207 саго хІаране ший декхар да белгалдаьккха. Иштта машинашта гІулакх дечеи мугІаречеи болхлоех 30 саг а ва беча балха дикал лакха хилийтара яхь лелаеш. Социалистически яхь юстара латтац тха предприяте инженерно-технически болхлой. гІулаккхера нах. Цар болх а боккхача лоархІаме ба декхараш сийленца кхоачашдара. 25 саг ва тха уж. 7 ноябрь тІаккхоачаш пятилетка шоллагІча шера план кхоачашъе дош деннад 2 автоколонна, 5 бригада коллективашеи 80 болхлочои. Укх пятилеткагІа шин пятилетка план кхоачашъе декхар хьалхашка оттадаьд 2 водитела, хІаьта 3,5 шера шин пятилетка план кхоачашъяра къахьегаш ва цхьа водитель.

Сона хетаргахьа, тха коллективо кхоачашдергда хьалхашка латта доккхий декхараш, Сийлахь - йоккхача Октябрьски революце юбилея, даха ма-деззара накъа дахара совгІат кийчдерга.

М. БЕКОВ,
Назрановски автотранспортни предприяте директор.

Болгаре Халкъа Республика массе мІинге дика хоалуш да Советски Союзаца цхьана леладу гІулакхаш. Мехка индустрелард йола бІаьш предприятеш Советски Союзо технически дакъа а лоацаш хьалъяь я.

СУРТА ТІА: Девнера цементни завод шеръеча болх беш бола болгарскии советски специалисташ.

БТА.-ТАСС.

ТІАХЬОЖАМ, КХЫ ЦІАЬКХАЗЗА А ТІАХЬОЖАМ

Карара пятилетка — коммунизма материально - технически база хьалъяра, кердача хьисапе сурт-сибат дола саг хьалкхевара боккха лоархІам бола ха. Экономически даькъе парте керттера йоаккхо ю общественни производство сихагІа дегІайоалаяра, цун эффективности дикали лакхъяра. Из де торо хургья къахьегама овсарле алсамъяккхарца, йолаш йолча торонех дикагІа пайда эцарца, боахамашта дикагІа кулгалдар вІаштІехьдаккхарца.

Уж гІулакхаш мишта кхоачашду тохкаш хиннай тха халкъа тІохьажама группа укх шера. «ТІахьожам, кхы цІаькхазза а тІахьожам!» — иштта я тха группа хІанзара девиз.

17 сагах латта тха халкъа тІахьожома группа ялх сектора йийкъа я. Масала, тха я гІишлон-монтажни балха плана, гІишлон-монтажни балхий дикалга хьожа, машинех, механизмех пайда мишта эц тохка, организационни балхий а из дІа-юха бовзийтара балхий а, хІама кходареи кхомбареи гІулакхий, жалобай а предложеней а бюро секторащ. Царна керте латт Т. П. Моськина, З. А. Сасуниг, И. Азимов, Г. И. Екимочкина, В. Я. Хашева, И. Батаев.

Алхха цхьан шера халкъа тІахьожама группа 9 заседани хиннай. Цу заседанешка оаха дийца дешаш дар № 101 йолча ПМК болх тоабара де дезараш белгалдоахаш, кхоачамбоацараш гучадахара а уж дІадахара а наькъаш лахара новкъосталдеш.

Беррига болх оаха чакхбоаккх квартала оттаяьча планах. ПМК базе балха ханах бизза пайда эцийтара, 56 квартира-йола цІан «Голландски теплицаши» хьалъеча гІишлон- —монтажни балхий дикал лакха хилийтара, ПМК доалахьара материалаш дика лостам болаш лелаяра, учет нийса лелаяра, автотранспортах, механизмех бизза пайда эцара дешаш дувцаш хиннача заседанешка оаха тІанйцар ховдам беш дола соцамаш. Иштта дІайихьар къахьегам лорабара, техника кхерамзлен дешаш оттадаь хинна заседанеш а.

Балха тІа гучадаьккха цхьаккхе а хІама лер йоацаш дитац тха группо. Иштта тхоай балха тІа нийсденна гІалат кхы ца хилийта хьож тхо. Масала, дІадахача шера ПМК профсоюза конференци йолча хана белгалдаьхар дІаяхача хана хьалкъа тІахьожама группо болх ледара бар, «Халкъа тІахьожам — балха юкъе» яха стенд ца хилар. ХІанз из стенд йолаш я, гуш ба баь болх а.

Дукха ха йоацаш оаха даьча тохкамаша гучадаьхар хьаухача гІишлой материалий дикал лоха йолга, из бахьан долаш болх хила беззача тайпара дика боацылга. Цу тайппара, заводера хьаккхухьа кирпишкаш поддонашца ца кхахьар бахьан долаш йохаш хилар белгалдоаккхаш хоам бир оаха тхоай «Чечингсельстрой» трестага. ХІанз хувцалуш да гІулакх: материалаш къоасташ хьаухийт, кирпишкаш йохар кІезигагІа хул.

№ 101 ПМК цкъаза нийслора шофераша баь боаца болх царна тІаязбеш. Из хейначул тІехьагІа кулгалхошкара оаха хьадийхар цу тайпара гІулакхаш кхы ца хилийтар, бехкебараш бехктокхаме озар. ХІанз шоферий, механизаторий путевкаш тІа цар баь болх мара дІаязбац. Къовсам лоаттабу группо балха брак ераш, балха ха зехьа йоаераш, организаце гІулакхаш тІехьашка а доахаш шоашта болча пайдания къахьегашбараш гучабоахаш, уж боагГІача бесса бехктокхаме озийташ.

Халкъа тІахьожама группо тесса диташ болхлошка салаІийтара гІулакх. Профсоюзни организацегара хьадех мукъа ха пайда хургболча тайпара экскурсеш еш, вахийта везар санаторе, курорте вохийташ дІаяхьийтар. Иштта салеІача, унахцІено совъяьккхача болхлочун къахьегам овсарегІа хулилга къайле йолаш хІама дац.

Шоай де торо яр шоаш лу группа членаша, хІаьта де йиш йоацар администрацега дайта хьож.

Цу тайппара гІулакх дар товарно-транспортни накладнеши путевой листокаши язъер цхьа саг хила веза аьнна оаха администрацега дІахьедаьр. Иштта болх вІаштІехьбаккхаро торо елар дІадахача шера итт бетта хиина транспортни зе 32 процентагара тІайоагІача хана 19 процентага кхаччалца лохде.

Балха тІа деррига а дика да аьлча бакъ хургдац. ХІанз а боагГІача бесса дІаоттабаь бац юрташка хьалъеча объекташкара гІулакхаш тахкара болх. Цу гІулакха тхона новкъарле ер да цига аха транспорт ца хилари объекташ шоайла гаьна хилари. Цу хьакъехьа оттадаь дош, хІанз а оттадаьча латташ да.

Бизза пайда эцац группа секторашa «Молния» яхача листокех, «Крокодил» яхача пенгазетах, фотоматериалех.

ДІахо йодача хана уж кхоачамбоацараш балха тІа ца хилийта хьожаргда тхо. Из хургда балха планаш а хьалхашка латта декхараш а кхоачашдара боккхача лоархІаме гІулакх.

Х. ТАТИЕВ,
«Чечингсельстрой» треста № 101 йолча ПМК халкъа тІахьожама группа председатель.

Литовски ССР. ПхелагІча клайпедски юкъерча школа исторически кружока заседани хилар Пришманчяйски хьунагІа, бІаьшере йолалуш Клайпедера паччахьа Россе боагІача наькъ тІа ленински «Искра» ихьа перевалочни пункт хиннача моттиге оттаяьча обелиска юхxe. Къонача краеведашца цхьана укхаза венав дукха хана денз цар доттагІа а консультант а вола — Литвера «Искрай» къайлагІара маршруташ Іомаеш дуккха шераш даьха вола Литовски форда параходства болхло К. Адомонис. Лакхерча классашкарча дешархоша рефераташ язъю, дешархошта лекцеш еш, революционни болама доакъашхошца вІашагІбетталу. Къаьстта хьинаре болх беш я кружок хІанз, Сийлахь-боккхача Октябра 60-ча шера. Укх аьхки къонача историкаша дай-мехка революционни хапашца ювзаеннача моттигашка гІолла чакхбовла лерхІ.

СУРТА ТІА: клайпедски пхелагІча юкъерча школа исторически кружока членаш К. Адомонисаца (аьрдехьарвар) цхьана Пришманчяйски хьунагІа обелиска юхxe.

Б. АЛЕКСОВИЧЮСА сурт. ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

ХОРЖАМАШКА КИЙЧЛУЛГА ДИКА ЧАКХДАККХА

Вай республике шерра даьржад моттигерча Советашка хоржамаш дара кийчо елга. Мишта лел лоархІаме политически кампани Шалински районе? Из дар укх деношка хиннача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо ший заседание дийцар. Районни Совета исполкома председатела Л. С. Сайдаева яьча доккладага ла а дийгІа из йийца а йийца, Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдир, хоржамий кампани дІайодаш я 1977 шера планаши социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара, Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара бахама-боагГІара накъбахара социалистически яхь йоаржаяьча района къахьегамхой производственнии политическии хьинар айденнача хьале.

Хоржамаш дара кийчо яра дош дийцад райисполкома, хІаьта иштта Автуриски, Сержень-Юртовски юртий, Чири-Юртовски поселкови а Аргунски городской а Советий исполкомий засаданешка. Райисполкомо яьй Советий исполкомий председателийи секретарийи инструктивни совещани.

Районе оттаяьча ханашка вІашагІъеххай хоржамий округаши участкаши, чІоагІъяьй районни, городской, поселкови, 15 юртий, 956 окружнойи 46 участковии хоржамий комиссеш, цига хержав къахьегамхой 3732 викал.

Дика вІаштІехьъяьхан корта болаши чакхъювл, депутатилла кандидаташ оттабэра йола хоржамашта хьалхара къахьегамхой собранеш.

Участкови хоржамий комиссешта помещенеш кийчъяьй, долаш да хоржамаш дара эша документаш, увттаеш я харжархой спискаш.

Партийни организацеша кулгал а деш къахьегамхой депутатий Советаша наха юкъе политически болх боаржабаьб. Хьайийллай агитпункташ, Коммунистически партеи Советски паччахьалкхени чурчеи арахьарчеи политиках, мехка, республика, района экономика дегІаярах лекцеш, беседаш ю. Хоржамашта кийчо мишта ю хан-ханнахьа дувц «Коммунизма байракх» яхача районни газета тІа. Моттигерча Советий депутатаашта денна хиина деррига наказаш кхоачашдаьд районе, графикагІа харжархошта хьалхашка отчеташ тел депутатаaша.

Цунца цхьана Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдир, Шалински района къахьегамхой депутатий цхьайолча Советаша хоржамашка кийчлуш беча балха тІа цІенхаштта кхоачамбоацараш долга.

Балхага хьожача дийнахьа Аргунски городской, Чири-Юртовски поселкови, юртий къахьегамхой депутатий Советий исполкомаша яцар хоржамашка кийчдалара оттаяь мероприятеш тІайола шоай планаш.

Еррига а мероприятеш яц къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш дара йолча Положене тІа маяхха чакхйоахаш. Центроевски, Бачи-Юртовски юртий Советий исполкомаша йоагІача ханал хьалха хьалъэхкай харжархой спискаш.

Райисполкомои городской, поселкови, юртий Советий исполкомашеи тоъам болаш гІо дац хоржамий комиссешта, оттаяьча хана яьяц цар председателий, председателий заместителий, секретарий инструктивни совещанеш. Районе мело ю хоржамий участкаш кийчъеча. ХІанз а беррига депутаташа, къаьстта юртий Советийчар отчеташ яьяц шоай харжархошта хьалхашка.

Района цхьайолча юрташка хІанз а шерра дІабоаржабаьбац наха юкъера кхетама болх. Культура районни отдело, Майртупски, Аллероевски, Бачи-Юртовски, Сержень-Юртовски юртий Советий исполкомаша хоржамашка кийчо еча хана культпросветучреждений балха лостам мела тел. Цхьайолча клубашка, культура ЦІеношка, библиотекашка кІезига ю тематически сайренаш, советски хоржамий системах лекцеш, беседаш, производстве хьалхалаттарашца, советски органий кулгалхошца, Советий депутаташца вІашагІ кІезига бетталу, тоъам болаш пайда эцац гойтара агитацех.

Районе хІанз а лерттІа беш бац бахача наха коммунально-бытови гІулакхаш дикагІа дара болх.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо къахьегамхой депутатий Шалински районни Совета исполком декхарийла йир белгалдаьха кхоачамбоацараш дІадаха.

Лакхехьарча Совета Президиумо иштта ладийгІар бувзама производственно - технически управлене начальника А. З. Хаита, транспортни управлене начальника Е. А. Надирова, торговле министра Ф. В. Мирчева, Респотребсоюза председатела М. А. Мамаева, жилищно-коммунальни боахама министра А. К. Зязина, бытови гІулакх дара министра Г. И. Инаркаева Советашка хоржамаш дара кийчо еш а уж чакхйоахаш а бувзама средствай, транспорта, торговле, коммунальнии бытовии гІулакхаш деча предприятей болх тоабарах даьча хоамашка.

ТІанйцача соцам тІа белгалду, цу хьакъехьа лакха йийцача министерствашеи ведомствашеи цхьадола балхаш делга. Иштта бувзама управлене вІашагІъеллай бувзамо халданза болх бара тІахьожам лоаттабу группа, хІара района тІачІоагІваь ва управленера бехктокхаме болхло. Хийцай почта лелара графикаши схемаши, хоржамий корреспонденци сихагІа дІакхоачилга Іалашдергдолаш.

Торговле министерстван Респотребсоюзои де дезар да розничии торговии сете товараш дІакхачийтара, мах беш йола еррига точкаш саготта хила дезача товаращца Іалашъяра. Гаьна юстара ухкача нах бахача моттигашка товараш кхухьаш хургья Респотребсоюза 55 автомагазин.

Транспортни управлене чакхдоахаш да автобусаш дукхагІа араяхара, уж цІенагІа хилийтара гІулакхаш, таксомотораш пассажирашта дикагІа гІулакх дара дІанийсъеш я, резерв хургйолаш 5 процент автобусаш кийчъю. Уж горрайисполкомий заявкаех хоржамий комиссешта гІулакх деш хургья.

Из иштта дале а Лакхехьарча Совета Президиумо белгалдир чакхдокхача хоржамашта кийчо еш чакхдоахача гІулакхашта цу министерствашеи ведомствашеи чІоагІа тІахьожам ца оттабаьлга. Цудухьа цхьайола хоржамий участкаш я телефонаш йоацаш. Цхьайолча районашка бахача наха торгови гІулакхаш делга эсала да, базашка долаш дола товараш тикашка доацаш моттигаш хул, цхьайолча тикашта гонахьа бІеха я, санитарни бокъонаш телхаю.

ЦІенхаштта кхоачамбоацараш да пассажирски транспорта балха тІа. Автобусаш графиках араювлац, цхьаяраш чура а тІера а бІеха хул, гІулакх дара культура лоха я.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо тІанйцача соцам тІа белгалдаь да лакхе дийца кхоачамбоацараш дІадахара де дезраш. Уж кхоачашделга тІадиллад бувзама производственно - технически управленена, транспортни управленена, Респотребсоюза, жилищно - коммунальни боахама министерствана, торговле министерствана, наха бытови гІулакхаш деча министерствана. Моттигерча Советашка хоржамаш дара кийчо еш де мел дезар оттаьча ханашка чакхдаккха декхарийла баьб цар кулгалхой.

Прогресс, медицина, саг

«ХХ бІаьшера Іаьржа кІигаш» оал цкъаза инфаркт миокардах. Цуина а кхыча дега — пхьаьний лазарашта а дикагІеи эффективнегІеи дарба мишта дергда? Рак яхача лазарах мишта толаргва! Ноахалгара ноахалга дувла лазар хургдоацаш фу де деза?

Уж дешаш дашхара вай ханарча Дай-мехка медицинана карагІдаьннар АПН корреспондентага дийцар СССР медицински Іилмай Академе президента, академика Тимаков Владимира.

— Владимир Дмитриевич, нийса йий — теш адамаш дукхагІа хилар тайп-тайпара лазараш а дукхагІа хиларца дувзденна да яха уйла? Фуд из: гІалат е боккъонцахь болча цивилизаце «Іоткъамца» дийза да?

— Уйла сал оашош: прогресса дика а во а гІулакхаш довзача, дунея дегІадаьхкача мехкашка саг юкъера лаьрхІача 70 шера вах, хІаьта яр бІаь шу долалуш сага вахара ха 45 шу мара яцар. ХІанз, боккъалдар аьлча, дега — пхьаьний а анкологически а лазараш дукхагІа да яхаш дувц. Бакъда, Іилманта тешалаш да уж лазараш хьалха а хинна хиларахи хІаьта уж дукхагІча даькъе гучадаха а дарба де а ца ховш хиларахи лаьца. Дунеи тІа адамаш сов мел дувл, диагностика болх тоа мел лу, сага вахара ха йІаьх мел лу гуча дувлача лазарий юкъера боарам лакхлулга кхетадеш да. Бакъда хьалха хиннача унахоел хІанзарбараш проценташца лаьрхІача дукхагІа ба яхар бакъдац.

Статистически лоархІамаш дича дукха а дукхагІа ба хІанз ха яха нах. ХІаьта 60 шу даьннача наха юкъе 30 шу даьнначарна юкъерчул 20-зза дукхагІа хул «рак» яха лазардараш. Укх тІехьарча итташ шерашка геттара лохденнад бераш довр. Тайп-тайпара унаш ахарца хьалха дунеи тІа боаллашехь бала безаш хиннарех мел нах дийна бусс хІанз медицина бахьан долаш! Мел нах ба медицино итташ шераш ха йІаьхъяь!

— ТІаккха хІанз вайна хІара дийнахьа гучадувлаш ма дий бІаь шу хьалха наха вІалла дага а ца хинна хІамаш. Мишта вІштІехьдаргда сага организмана царга зе ца дайта?

— Из бакъда, хІанз дукхагІа я индустриальни обществан нахь къахо — гІар, бІехагІа я гонахье. Цунца дийза ала йиш я керда патологически Іоткъам тІаоттилга. ХІаьта а саг раьза хургвац хІанз цивилизаце шийна енна торо дІаяккхийта. Сага гонахьарча Іаламан юкъера юкъ-моттиг чІоагІъяр, сага зене дола хІамаш дІадахар — иштта да массадолча Іилмай, царца медицина а йолаш дола, декхар.

Цивилизаци бехке яр хьъкъале гІулакх дац. Бакъда, тхона — медикашта уйлаш е хІамаш-м да. Оаха цІендаь дІадаьхад цхьадола дІа-юха дувла лазараш, хІаьта хІанз хулаш дарел котвала а уж ца хилийта а юкъе кхувл вакцинаш, антибиотикаш.

Сага организмана цхьацца Іоткъамаш ду тайп-тайпарча хІамашен микроорганизмашеи. Фуд из вакционация яхилга? Сага организма чуйохийт лазар хьоадеш йола хІамаш теха молхаш. Цар лазар а хьоадий иммунитет хул царех, лазар дукха хала а доацаш дІадаккхара. ХІанз лораша зийнад из е вож лазар хилара тІера волча сага мара вакцина тоха ца езилга. Масала, массанена а даха дезац туберкулеза духьалара кІигаш.

ЧІоагІа новкъа да антибиотикаш мелар шердалар. Шелалца хинна лоадам боацца лазар а дукккхача таблеткашца юхатоха гІерт цхьабараш, доттагІаша а бовзача наха а даь хьехараш хьал а лаьце. Сага унахцІено дикагІа хул, бакъда, иштта каст-каста хулаш да — лазар тІехьашка далац, из хроническа а хиле дІаотт кІезига ший торо хилча юха а ше долга хайт...

— Юкъерча бІаьшерашка цІи хеза хиннача лоро Авиценна аьннад медицина кара кхо «Герз» да: дош, бІаьцовгІаш, урс... таханарча медицинана доагІаш дий уж дешаш?

— Вай хана а уж кхо «герз» лорий хІара деннарча балха ларл я. Цул совнагІа, цу дешай маІан геттара шер а деннад.

Диагностика, профилактика, лазарашта дарба дара эггара тІехьа молекулярни боврамс организм тахкара керда, тоадеш эрга даьха гІулакхаш, Іилма-технически прогрессо енна торонаш — из медицина тахана дя.

— Цунга хьежжа эшаш хургба кердача тайпара медикаш?

— Боккъалдар аьлча, медицине эшаш ба кхаь тайпара специалисташ. Эггара хьалха, моллагІча лазарашта дарба дераш. ШоллагІа, лазарашта профилактика ю а, сага экологи, гонахьара хьали тохка а медикаш. КхоалагІчар декхар да медицински биофизика, биохими, иштта кхыдараш тахкара балхий специалисташ хилар. Цар декхар да Іилмана карагІдаьннар медицински практикаца дувзар, лазарашца къовсам лоаттабеш сага организм Іомаеча деча тохкамий нийса никъ лахар.

— Хетаргахьа уж тохкамаш деча генни инженери а лоархІамегІчарех цаІ я. Шоана гучох малагІа торонаш я цун? Мел бакъде йиш йолаш да ноахалгара ноахалга дувла лазараш дІадахара организмана чугІортар тІехьле во йолаш хургда яхилга?

— Генни инженерех практически пайда эцара кхы а дукха ха эш, хІанз а лабораторей тхов кІала мара дац цун тохкама балхаш. Бакъда, шеко йолаш дац, дийнача организма эггара бочагІа йолча моттигадаьшкара хьайоагІача аппарата тІаккховдар, нагахь эше из хувна йиш хилар вІаштІехьдоаларе медицине дукхача адамашта хула генетически кодаца бувзам бола лазараш дІадахара торонаш гуча яргхилар. Цунца дийза, хоалам болаш да, хІама тахкар моллагІча кердача тохкама даькъе воалар санна лоралуш хила везилга.

Къаьстта, сона хетачох, лоравала везар да из аппарат тохкаш сага зе далар. Из доагІаш да моллагІча тохкамашта, генни инженери шийна юкъе а йолаш.

Вай хана ноахала законаш тохкаш да легІадаьхкача дерригача а мехкашка. Цу даькъе дерригача халкъашта юкъера вІаший гІо дар а шерра даьржад. Боккъалдар аьлча, сов боккха болх ба из хІаране цхьаь толам баккхара.

— Кхы малагІка оагІорахьа болх бу вай медикаша доазол дехьарча шоай коллегашца цхьана?

— Практически Іомадеш да медицински Іилмо белгал мел даьха керттера хІамаш: дегапхьаьний лазараш, рак, гонахьарча тороний гигиена, профессиональни гигиена, иммунологи, дІа-юха дувла лазараш... Масала, дІадахача шера социалистически мехкий специалисташца цхьана вай медикаша 335 дош даьшхад, цу юкъе 53 дош рак яхача лазара клинически а экспериментальни а хирургех а долаш. Беркате ба вай американски Іилмахошца беш бола маьженний а ткана а трансплантацеи искусственни дог хьадарен болх. Іоаьь опыт дІа-юха йовзийт оаха, духьала увтта халонаш цхьана дІайовх, операцеш елга цхьана дІахьу.

Вай заман медицина толамаш дунеи халкъашта юкъера цхьана балхаш дара гІулакхаш эффективнегІеи шерагІеи мел хул дикагІа хургдолга шеко йолаш хІама дац.

Александр БОНДАРЬ. (АПН).

Португалех яздаь книжка

«Молодая гвардия» яхача издательстве арадаьннад журналиста - международника, Португале волча советски телевиденеи радиои корреспондента Фесуненко Игора яздаь «Португали апрельскии ноябрьскии» яха книжка. Авторо шийна хьалхашка декхар оттадаьд — 1975 шера апреле денз ноябре кхаччалца мехка хинна событеш хьахьокха. Из хан-юкъ — португальски революце кхаь шера исторе эггара чоалханегІа, йицлургйоаца ха я.

Книжка тІа белгалдаьхад «цІеча гвоздикай революце» керттердар: аграрни реформа, «культурни динамизаци», банкаштеи предприятештеи национализаци яр, политически партей къовсам, ДВСА-а болх, болхлойи профсоюзнии болам. «Португали апрельскии ноябрьскии» — автора мехка гІолла никъ беш бІаргадайнар, политически деятелашца даь къамаьлаш, гаьнна ядача провинцешкарча ахархошца хинна вІашагІкхетараш да, керда демократически Португале бахача нахах дола дувцар да из.

Фесуненко Игора дувц Португале СССР-ца безам хиларах, белгалдоаккх советски халкъа вахарах, дегІаухаш латтача советско-португальски бувзамех цуина ха безам болга.

(АПН).

МОСКВА. Выходной дийнахьа салоІача леладеш дола теплоходаш Горьке цІерагІча культуран салаІарен центральни парка пристана юхxe.

Б. ЛИЗУНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

БАРТТАЙНАЧА ДЕЗАЛЕ

«Пятилетка — лиъ шера» — цу девизагIа болх беш ба иттлагIча пятилетка хьалхарча шера денз Грозненски района «Пригородный» совхоза Гулаева Тамарас кулгалдеча бригада къахьегамхой. Соахка цар паччахьалкхенна дIаделар планагIа доагIачул цкъаи-ахаззеи дукхагIа баьцадаараш.

Толамца дIадоладаьд цу бригада болхлоша иттлагIча пятилетка ер юбилейни шу а. Совхоз вIашагIъеллача хьалхарча деношка денз укх шера эггара хьалха баклажаниийи сибазеи рассада кхеяр тIадилладд царна.

ВорхI эзар квадратни метр моттиг дIалоацача 10 теплица чу дIайийнаяр уж культураш. Царга хьожаш хилар Юсупова Маржан, Идрисова Яха, Хадаева Пата. Цар толаме кхоачашдир хьалхашка оттадаь декхар. Дика рассада кхейир цар. ХIанз кхашка дIайогIаш я баклажана, сибаза рассада.

ДикагIйолча агротехнически хана дIайийна яьхар бригадо помидораш а. Из болх беш хилар тракторист Мовсаров Хоха. Кхаь дийнахьа 50 гектара тIа дIайийна ваьлар из помидораш.

ХIанз баьцадаарашта хий дуллаш ба бригада къахьегамхой. Шоай балха нормаш тIехкхоачашъеш хьабоагIа логIан хьисапе хий деттача установкай машинисташ Ш. Магомадови К. Юсупови.

— Барттайна ба тха коллективера къахьегамхой. Звенощта дика кулгалду Исаева Лайсас, Амаева Займана, Абдулзаева Самината. Дукхача хана денз хьаьнала болх беш хьайоагIача Габаева Тамарийгара масал эцаш къахьег къонахчар, — дувц шийн бригадах райсовета депутата Гулаева Тамарас.

Л. РУДСКИЙ.

СУРТА ТIА: «Пригородный» совхоза Г. Гулаевас кулгалдеча бригадацара болхло Т. Габаева.

Л. РУДСКЕ сурт.

КАПИТАЛОВЛОЖЕНЕЕХ ПАЙДА ЭЦАР

Практико хьахьокх, цахаддаш колхозий экономика дегIадахаро колхозашта хула пайда алсамбоаккхилга. Паччахьалкхено дукха ха йийлла юхалург луча ахчах из дIатехача капитальни вложенеш дукхагIа хул. Цунга хьежжа шер а лу, дегIа а ух колхозий керттера фондаш. Алхха дIадахача цхьан шера капитальни вложенеш ярах керттера фондаш 9 миллион сома маьха дукхагIа хилар, хIаьта Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза фонд дегIаера 1041 эзар сома.

Капиталовложенеши керттера фондаши дегIаахарга ца хьожаш хьайбаш леладеча хIанз а доккха эе ду кулг-кара бу болх дукха хиларо. Къахьегама овсарле дегIаахара новкъарле ярца цхьана цо новкъарле ю продукци яккхарга дIадодар лохдара а.

Доахани хьакхарчи лелаеча помещенешка хий диллара механизаци яр 64,8 процент мара кхоачашдаьдац, хIаьта доахана доакъар телар — 17,4 процент, хьакхарчашта — 54,1 процент.

Деттача доахангара шура яккхара юкъейоалаяь механизаци 34.8 процент мара яц. Цунга хьежжа лоха я хьайбай продуктивность. Масала, республике гIолла хIара беттача Iаттагара соахка яьккха шура 1963 килограмм я, планагIа яккха езар — 2070 килограмм.

1976 шера дийнахьеи буси бежана тIакхетийта деза дулх планагIа 302 грамм дар, хIаьта тIакхийттар 234 грамм мара дац, е 77,4 процент. Хьакхарчашта дозал тIакхетара план 68,8 процент мара кхоачашъяьяц.

Нагахь санна хьайбашта Iувал делгеи уж леладелгеи нийсса вIаштIехьдаьккха даларе толамаш дикагIа хургдар. Цунна тешал ду цхьадолча боахамий балха опыто. Иштта Сунженски района ЩIеча Эскара цIерагIча колхозе хIара беттача Iаттагара яьккха шура 2237 килограмм я, хIаьта «Победа» колхозе — 2048 килограмм.

Продукци яккхара план кхоачаш ца ярой цун кхом ца барои лакхду из яккхарга дIадодар.

Республика колхозашка шурийга дIадодар 1,4-зза дукхагIа хилар планагIа доагIачул. ХIаьта Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхозе 1,6-зза дукхагIа хилар шурий центнерга дIадодар. ПланагIа доагIачул 1,6-зза дукхагIа хиннад бежанашта тIакхийттача дозалга дIадахийтар а, хIаьта хьакхий дулха центнерга дIадахар 24 сом дукхагIа да. Иштта 47 сомал дукхагIа да тхана цхьан центнерга дIадахар а, цхьадолча боахамашка кхы дукхагIа а додаш.

Веденски района Кирова цIерагIча колхозе хьайбашта тIакхетача дулха центнерга дIадахар 103 сомал дукхагIа хилар, хIаьта цу района XX партсъезда цIерагIча колхозе 48 сомал совгIа, Шалински района Ленина цIерагIча колхозе — 88 сом. Ерригача республике даьккхача дулхах дIадахар планал совгIа 3646 эзар сом хул.

1976 шера колхозаша яьча капитальни вложеней лоархIам бича дика гуш да экономически гIулакхаш вIаштIехь а даьха, хIаман кхом беш, ахча а кхыйола ресурсаш а пайда хургболча тайпара дIаухийтача боахамий рентабельность лакхлулга. Цу боахамашта тIабоагIа цIена пайда дукха а дукхагIа хул. Масала, Шелковской района «Коминтерн» яхача колхозо 1976 шера яьча капитальни вложенеша торо хилийтар керттера фондаш дукхагIа хилийта а, 1975 шерарчул валови пайда 1,5 лакхбе а. Цунна хинна цIена пайда 812 эзар сом да. Иштта дика да уж гIулакхаш цу района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яхача а, Сунженски района ЩIеча Эскара цIерагIча а, Ножай-Юртовски района Гагарина цIерагIча а колхозашка.

Дукха масалаш доаладе йиш я капиталовложенеш ярца керттера фондаш совъяларца продукци дукхагIа луш а, пайда совбувлаш а дола боахамаш дувцаш. Керттера фонди капиталовложенеши вIашдухьал оттайнча эффективность лакхагIа хулга къаьгга гучадоал. Цунца дийза дицде йиш йолаш хIама дац производство дегIайоалае езилгеи продукце дякал лакха хила езилгеи.

А. БУХТИЯРОВ,
экономист.

КОЛЛЕКТИВЕ БАРТ ХИЛЧА...

Арахьара тIахьежача а коарча лостамах а дика уйла чуйоссийташ я Наьсарен района «Назрановский» совхоза Наьсар-Кертера шурий - товарни ферма. Доахан латта моттигаш цIена я, керда тасса кIалхьардар да. Йиллача хана кхоаб доахан рацион телха ца еш. Скотникаша боккха теркам тIабохийт хьалхашка дилла доакъар юхе хIама ца дуташ хьайбашка деррига деийтара.

Иштта гIулаккхах дог лазаш хьегача кънх хьахулар гIадвугаш да. Укх шера цхьа Iаса аIа ца къастийташ уж хьалкхедара тIехь къовсам лоаттабаьб хьайбаш леладераша. ДIадахача шера хIара бIаь Iатта тIехьа планагIа 80 Iаса кхеде дезаш яр ферма коллективо. Цхьабакъда, ферма хьайбаш леладераша шоай торонашка а хьежа хIара бIаь Iатта тIехьа 85 Iаса кхеде социалистически декхараш тIайиццар. ХIаьта шу чакхдоалаш 90 Iаса а кхедир ферме.

Ферма коллективо дикка тIеххоачашъяьй укх шера хьалхарча квартала шура яккхара план. Паччахьалкхенга планагIа 103 тонн дIаяла еззача, 113 тонн шура дIа а луш социалистически декхараш тIеххоачашдир. Сов дика болх барах цу коллектива елар совхоза карара-кара тела Ще байракх а 200 сом ахчан преми а.

Со цига волаш сайрийна доахан детташ дар. Отделенен фермаи специалисташ а укхаза бар.

Доахан мишта кхоаб оаш, Iунал мишта ду, хIана деннад шоана совгIат, аьна даьча хаттара жоп а луш, шурий-товарни ферма бригадира Лолохоев Асултаца йоах:

— Силоси кхыдола доакъари хьаозара, кхо арадаккхара балхаш механизаци яь да. Халданза помещенешка цIено хилийтара боккха теркам тIабохийт оаха. Керттерча даькъе хьайбаш кхабара рацион йизза кхоачашъяйта хьож тхо. ХIаьта шура дукхагIа яккхара кIеэнга лоархIам болаш дац рацион дика хилар. ХIара кхоабача Iатта 30 килограмм силос, 5 килограмм сенаж. 3 килограмм йол, 30 килограмм барда, 5 килограмм ча лу. Цул совгIа тха вIаштIехьдаьлар 3 килограмм концентраташ тела хIара беттача Iатта.

Ферме ба 283 етт, царех 179 бетташ ба, юхедисараш кастта дахкаргдолаш да. Фермана юххе дIабийнабар доакъара 50 гектар кея. Цу тIа доахан довжадеш ба хIанз бежа Iуй Точиев Бекхан, Баркинхоев Аюп, Хамхоев Дауд.

Дика шура яьккхай укх биъ бетта а. Паччахьалкхенна дIаяла езаш яр 140 тонн. ХIаьта ехкар 151 тонн шура хилар. ДIадахача шера укх хана хIара кхоабача Iаттагара юкъера лаьрхIача йоаккхар 3 килограмм шура. Ер юбилейни шу долга хов хIара болхлочоа. ХIанз хIара кхоабача Iаттагара йоаккх 7 килограмм шура. Ферма коллективо хIара дийнахьа планагIа 1450 килограмм йолаш, 1600 килограмм шура дIалу паччахьалкхенна. Укх деношка доахан дIадугаргда ахканарча лагере. Цига дийнахьеи буси царна яа сийна буц хургья.

Ферме вахале совхоза центральни усадьбе хилар со. Дика кийчдаь Сийлен доска дар. Са теркам тIабахар лаккха айяьча байракха. Из айяьар социалистически яхье котъяьннача Наьсар-Кертерча ферма коллектива сийна.

Дукха ба укх коллективе дика болх беш бола доярка. Царех цаI я Костоева Хьава. Кхелета йиIиг йолаш хьайбашцара болх дукха безабеннабар цунна. ХIара денна ферме йоагIаш нанна новкъостал дора Хьавас. Доахан деттача хана доярка болх зувра...

Хьайбашца хьакхашта яьлча, балхах кхийтача группа елар йоIага. ХIанз 12 шу да Костоева Хьавас доярка йолаш болх бу. Цунна фу карагIдаьннад хьахьокх цун толамаша. Котало атта яккханзар. Дукха къахьега дийзар цу тIа кхачале. Хьинар долча йоIо ха а низ а ца къовсаш, дийнахьеи буси дукхагIа йола ха ферме йоаккхар. Бокъонца шийн професси карвеpзайир Хьавас.

Укх шера планагIа хIара кхоабача Iаттагара 1600 килограмм шура яккха езаш яр доярка. Биъ бетта цо яккха шура дIалаьрхIача, из хул 1218 килограмм. Укх юбилейни шера цо социалистически декхар тIайийцад хIара Iаттагара 1750 килограмм шура яккха аьнна. Бакъда, хьокхамаша хьахьокх, 3000 килограммага из кхоачаргйолга.

Цунца къахьегаш я районе дика йовзаш, дика опыт йола доярка Сагова Марем а. 14 шу даьннад цо укхаза болх бу. Биъ бетта цо яьккха шура дIалаьрхIача из хул 1034 килограмм, шера планагIа 1600 килограмм мара йовцача, Шоайла социалистически яхье баьннаб уж.

Фермерча коллектива декхар а хинна дIаэттад опыт дIахьа йовзийтилга, тIехьабусараштa новкъостал делга. Яхьа юкъе ца водаш цхьаккха а вац.

БоккагIчарца къовсам лелабеш я доярка Муцольгова Марем а. Таханарча дийнахьа цо яьккха шура дIалаьрхIача из хул 1000 килограмм гаргга. Цунна эхь хетац шийна ца ховр шийца болх беш болча доярккашка хатта.

Укх ферме дика гIулакх а хинна дIаэттад шоайла тIахьожам лоаттабелга. ХIара итт дийнахьа итогаш ю. Хьайбаш леладерий къахьегамцара бесам совбаккхара шерра юкъедоаладаь леладеш да моральни материальни совгIаташ телилга.

Дика кийчъяьй укхаза дояркаш салоIаш йола цIе уголок. Укхаза я телевизор, приемник, керда газеташ, журналаш. Хьалтеха доахк социалистически декхараш, лозунгаш, плакаташ.

Шура дукхагIа яккхара тIехь лоаттабеча къовсаме шоашкара доагIаш дола дакъа юкъехьош къахьегаш хьайоагIа шурий-товарни ферма коллектив. Теша лов, укх юбилейни шера ше тIайийца социалистически декхараш цо толаме кхоачашдергхилараx.

С. АЛИХАНОВ.

Вагонаш ъераша цхьана леладу гIулакх

Рижски вагонаш еча завода (РВЗ) довзол дехьарча бувзамийн технически информацеи служба цIагIа СССР-еи Латвийски ССР-еи байракхашта уллув ягIа Болгаре Халкъа Республика байракх а. Уж доаллаха хилар шийн маIан долаш да: цо хьахьокх рижски вагонаш ерашеи болгарски машиннаькъа болхлошеи беркате вIашн цхьана гIулакхаш леладеш хилар.

1968 шера Риге доттагIлен визитагIа ера Болгарски паччахьалкхен машиннаькъий специалистий хьалхара делегаци. Цу хана денз чIоагIлуш хьадоагIа царна юкъера бувзамаш. РВЗ музее хьайир «болгарски уголок», предприяте отделийи службайн болхлой болгарски мотт Iомабе болабелар. Завода коллектив хилар советско - болгарски доттагIлен Общества доакъашхо.

РВЗ конструктораша хьадир Болгаре рельефнии климатически хьалашка лела йиш йолча электровоза керда тайпа. Проект кийчйир геттара лоацача хана — ялх бетта.

Керда техника ма-хулла сихагIа караерзаяра Рижски вагонаш еча заводо Болгарски паччахьалкхен машиннаькъий болхлошца цхьана моллагIа хаоттам болча хьалашка электропоездий болх вIаштIехьбоаккхаргбола специалисташ хьожабир Софие. ХIара дийнахьа хIана дац аьнна, телетайпиц бувзамах Болгарски паччахьалкхен машиннаькъий Генеральни дирекцеи Софиерча сервиса службацеи информаци дIа-хьа тел оаха, технически консультацеи хьехамаши ду.

Рижски вагонаш еча завода дукха болхлой болгарски курорташка хиннаб, хIаьта Рижски взморье тIа салаIа баьхка дукха хьаьший тIайийцаб Софиера а НРБ кхыча городашкара а.

Оаха цхьана леладу гIулакхаш, — йоах завода директора Бузаев Виктора, — шерра-шера беркатегIа, тешам болашагIа да, болх беча деношка а салоIача хана а тхона холу вежарашка долча бувзамий йIовхал.

Виктор ЖИВ.
(АПН).

ЛЕНИНСКИ КОМСОМОЛА ПРЕМЕ ЛАУРЕАТ

ВАЙ ЛОАЛАХОЕХ

ОЧЕРК

Дукха ха йоацаш гIадвугаш бола хоам кхаьчар Пригородни районерча «Россия» яхача совхозе. Цу боахаме иттех шера къахьегаш, хьалхле лелаеш хьавоагIача механизатора Барзиев Инала хьожайир Ленински комсомола премии. Цунца цхьана из дика декъаш бар совхозера болхлой, специалисташ, кулгалхой. Тамаш а яцар из, хIана аьлча ерригача республике преми хьожаьча массехк сага юкъе вар царца цхьана къахьегаш, ахархочун балха халоатто цхьана Iайша механизатор Инал.

Цу дешаща дийза дага ца дохаш Iелац соаххара боахама шу. Цу шерара паччахьалкхен план, дукха хIама ца эшшаш, шозза кхоачашйир совхозо. Из толам боаккхача шерра яьржача социалистически яхье хьалхарча мугIаре вар дукха ха йоацаш парте кандидаталла дIайийца Барзиев Инал. Совхоза комсомольски организаце чурча вахаре дизза дакъа лоацаш, комсомольско-кагирхой звенона кулгалдеш ва из. Совхозо паччахьалкхенга цу шера ехкача пхийтта эзар тонн баьцадаарех къонача коммунисто кулгалдеш хиннача звенон дикка дакъа доал.

Из толам шийга хьоабича Инала аьлар:

«Из баьккхар алхха са звено а яц. БерригIача къахьегамхой хьинар доккха хиннадецаре тха а вIаштIехьдаргдацар социалистически яхье котдовла».

Совхоза дукхача къамех латта ахархой коллектив хьалхашка латта декхар кхоачашдара вIаши мел чIоагIа кхотаенна я хара тоъаргда хIанз доаладу масал, аьнна цхьан юкъа уйла еш а лаьтта, волавелар из шийн дагардар дувца:

Мишта йоагIа а ца ховш дуxьалъотт цкъаза халонаш. Уж ягIац хьалха хоам а бийя. Цудухьа ца дийцача валац со цхьан пятилеткагIа ши план кхоачашъеш совхоза коллективо эшаяьча халонех.

...БIаьсти чакхйоалаш латтар. Малх бIайхагIа хьежа баьлар. Из йIовхал кIезигагIа Iаткъаргйолаш, сиха яха кIай кийси а дена кхай тIа къахьегаш боахкача кхалнаха тIатахка йовлакхаш дайтар Иналаца цхьана къахьегаш йолча бригадира Уртиева Розас. Iуйрангара сарралца шоашта тIа чIоагIъяьча участкашка къахьегаш бар ахархой. Бурилгаш яьяр нарсашта, зиза тоха йоалаеннаяр помидораш. Ахархоша лерттIа Iунал дарга хьежжа сиха тIайоалаш латтар культураш.

— Кхыча боахамашкара ухача наха, — йоах Барзиев Инала, — хестайора тха бешамашка дегIаухаш хинна культураш, уж дика хилар белгалдоахаш.

— Итт-шийтта ди даьлча хьалхара хьувкъам чуэца торо хургья шун, — йоахар цу деношка совхозе нийсбеннача, тхона социалистически яхье баьннача Нохч-ГIалгIайчен «Ассиновский» яхача совхоза кулгалхошеи болхлошеи.

— Цул тIехьагIа хилар цIаккха а тхона дага ца хиннар, — дувцар дIахо Инала. ХIанз из дувца воаллар гIадвугаш дола хIама доацилга гуш дар цун хьажа юкъе гулденнача шодамех а. Кхашка, тIо санна ша техар. Цхьаццайолча участкашка из уллар 20—25 сантиметрга дIакхоачаш сомал а долаш. ТIап аьнна дайра бIаьсти яьнача хана денз Барзиев Инала, Паклина Надеждас, Уртаева Розас, кхыча механизатораша хьийга къа. — Яйнараш ялар цхьан гектара тIара культураш. Уж-м 300 гектар гаргга ма ярий. Массане чIоагIа дог дохадир цу хIамо, цхьабараш беха хьайзар.

Цу сахьате Инал юкъе волаш хиннача коммунисташцеи специалисташцеи дагабаьлар совхоза кулгалхой.

— Iаламо даь из хатар тхоашта чIоагIа Iаткъаш долга къайладахьа гIертар тхо, — яхаш дувц Инала. Бакъда, изамо дола хIама болхлой духтIа ца боалаш диса йиш йолаш дацар.

Ди-буйса ца къовсаш, аттохало ца лехаш пятилетка кхаь шера кхоачашъе аьнна коллектива денна дош каьхата тIа яздаьчча тайпара дусаргдолга белгалдаьккхар коммунисташа. — Цудухьа оаха дех шугара, — йоахар кулгалхоша собране гулбенна мел хиннача болхлошкеи специалисташкеи, шоай мел дола хьинар, низ укх деношка оаш оарцагIбаккхар. Мелла хала дале а помидораши нарсаши юха дIае еза.

Цул тIехьагIа къамаьл дара дош эца баьлар коммунисташ а парте боацараш а. ХIаранена дагалаьттар цаI дар—зехьа ха дIа ца йохийташ кхай тIа болх болабар.

Юххьанца къамаьл даьчарех вар Барзиев Инал. Совхозе мел йола техника лерттIа болх бергболаш тоаергья оаха. Тхоай новкъосташца, аьнна дош делар цо. Из дош хьаллаьцар республике цIи хезача электрика парте Къилбаседа-ХIирий обкома член волча Дарсигов Ахьмада. Цо а дош делар техника болх бе бийсан а торо хургйолаш электрически сердало Iалашъергья ше аьнна. ДIаде фу ше алхха цхьан дийнахьа кийчдергда, аьлар Паклина Надеждас.

ШоллагIча дийнахьа кхоачаш лоамашкара малх арабалалехьа, кхашка арабаьлар совхозе мел бола къахьегамхой. ДукхагIа бараш бийсан а тIехьа кхай тIа яьча бун чу бувша бусар. Цу деношка кхоачаш шин сахьата а наб яцар механизатораша. ТIаккха Иналаца хьал а гIайтте юха а трактораштa тIаховшар цунцара механизатораш.

Кхо-диъ ди даьлча культураш юха а дIайийна яьлар доккхача кхай тIа. Из-м, вешта аьлча, нийсса ах гIулакх мара дацар. ДIадийнача баьцадаараштa хIара денна, хIара сахьата доккха Iунал эшар, къаьстта хьалхарча деношка: бIайхача ахкан малхо хIетта мара хьатIадала доладенна доаца зIиргаш доагадар кхерам болаш дар. Цудухьа тIоадал хадийтацар хий деттача агрегаташа.

—ТIоадал лаьттача сихха гучадоал оасар а,—йоахар бригадира Уртаева Розас Иналага. —Из дIахайталахь хьай комсомольско-кагирхой звеноцарча хIараннена. Хьога ала дезаш мичад, Инал, — мугIараштa юкъе оасар деш йола техника кийча хилийта еза аьнна. Из хьона хьайна ма хой сонаучул дикагIа.

— Из сона ховш хиларал совгIа, техника селхан денз кийча латташ я. Оасар хьатIадала доладеннача сахьате из мугIараштa юкъе лалла кийча ва са звеноцара хIара механизатор. Цу хьакъехьа укх деношка къамаьл хиннад звене къахьегаш мел волча комсомольцаца, кагирхочунца, — аьлар вокхо.

Цхьа-шиъ кIира даьнначул тIехьагIа бIаьсти дIайийначарел къоастае йиш йолаш яцар массайолча метте цхьатарра хьатIаьнна нарсаши помидораши. Шоай ханнахьа йолаелар совхозера консервни заводашка бодаш болча наькъа тIа баьцадаарех етта йола машинаш. Цу шера социалистически декхар кхоачаш а деш совхоза коллективо боккха толам баьккхар. Дага ца хинна беркат чудера шийн кхай тIара Барзиев Инала кулгалдеча комсомольско-кагирхой звенос а. Из бахьан долаш къонача коммуниста Сийлен грамота елар.

ПланагIа 8600 тонн баьцадаараш дIадала дезача паччахьалкхенга уж декхар 15727 тонн. Вешта аьлча, план 181,2 процент кхоачашйир.

— Тха къона коллектив барт-цхьоагIо йолаш, дукхача къамех болча нахах латташ я. Цох хов сона кердача декхарех а тхоаш лоархIадергдолга, — йоахар Инала пятилетка шоллагIча шера декхараш оаха дувцача хана. Октябра 60 шу дизара сийна шерра яьржача социалистически яхье яьнай хIара коллектив меттел, хIара болхло, хIара специалист. Царна юкъе ба гIалгIай, хIирий, эрсий, эрмалой, кхыбараш.

Къонача коммуниста боагIаш бола кхетама болх бар бахьан долаш ерригача баьцадаараш кхедеча коллективе цхьа саг тIехьвусаш вац, хьалхашка увттадеча декхарех берригаш а лоархIабу.

Ханнахьа дIайийна баьннаб уж баьццара горошек, хьалха тIадоала баьцадаараш. ХIанз царна Iунал деш ба уж. Оасар дарца, баьцадаарашта хий тохарца, уж нийлхдарца дувзаденна деррига балхаш тешаме чакхдоах.

Укх шерара юбилей толамашца езъяра республике яьржача кампанена юкъе дизза дакъа лоац «Россия» яхача совхоза ахархоша. Воахама коллективо лаьрхIад укх шера 7-ча ноябре пятилетка кхаь шера план кхоачашъе.

— Из доккха социалистически декхар кхоачашдара оарцагIъяьннача коллективе дика бовзаш ба соца цхьана къахьега комсомольцаш, комсомола ЦК «Дошо ка» яха знак енна вола Калашников Виктор, Тараненко Виктор, Чепчин Петр, — яхаш шийн новкъостех бIубенна дувц Инала.

М. ОСМИЕВ,
Къилбаседа-ХIирий АССР Пригородни районни газета редактора заместитель.

ЛАЬТТЕИ ЦУН ДАИ

Цу тайпарча рубрикана кIал республикански газетийи журналийи оагIош тIа каст-каста кепаетт статьяш. Цар тIа автораша дувц лаьттан фондах пайда эцара дешаш, шоай предложенеш тел: вай лаьтта мишта тоадергда, цу гIулакха фу де деза, Iалам мишта лорадергда а хоздергда а яхаш. Бакъдар аьлча уж дешаш вайна массанена а дагадоахкаш да, цудухьа вай бокъо яц бухсоцача кхаьчача вай хьал-торо тоалулга Советски Iаьдало леладе воашка хьаленнача лаьттан хIара участках дикеи кхетамцеи пайда эцарах тийша хилар дицде. «БIарга са санна лораде деза лаьтта» — яьхаш В. И. Ленина Советски Iаьдал даьннача юххье, хIана аьлча лаьтта — юрта боахаме производства керттера средство сага деррига беркат дуxдувла хьасти.

Вай республике къаьстта чIоагIа эттад лаьттах пайда дикагIа эцара дош. Вайцига кIезига да из. 1976 шера бахача наькха хIара сага сих 0,32 га мара кхачацар оаха лаьтта. Нагахьа санна карара бIаьнцере чакхйоалаш республике баха нах 1960—1970 шерашка дукхагIа хиннараш миссел бебе, Нохч-ГIалгIайчу баха нах 2,7—2,9 миллион сагага кхоачаш хургба, хIаьта оахаш дола лаьтта хIара сага сих 0,15—0,16 гектар мара кхоачаргдац. Из мохк бIарчча хьайицача долчул 4-зза кIезигагIа хул, цудухьа уйлае еза: дIадув дика лаьтташ дукхагIа фу дича хургда, уж мишта лохаргда, лехача вайцигара кора а доагIаргдий уж.

Бакъдар аьлча, вайцигара лаьтташ керттерча даькъе хIанз оахаш да, цудухьа аха лаьтта лахара вай баьпха боккха кхоачам а бац. ХIаьта а, лаьттах пайда эцара торо бокъонца техкача корадоагIаргда оахаш кара а дерзадаь юрта боахаме пайда эца йиш хургйола тоъал дукха лаьтта. Юрта боахама министерствана дага а деха, соахка цу тайпара болх бир республикерча цхьайолча районашка. Цо йиш хилийтар аха мегаргдолча лаьттай 5,5 эзар гаргга гектар хьагучаяккха. Уж лаьтташ соахка гурахьеи укх шера бIаьстан юхьеи аха а аьха, хIанз ялат, технически, доакъара культураш дIаювш деладеш да.

Цу тайпара болх укх шера а беш ба. Грозненски районе хIанзале а баь баьннаб из. Фу гучадаьлар района колхозашкеи совхозашкеи кхаш техкачул тIехьагIа? ДIахо йодача хана аха а ялаташ дIаде а мегаргдола керда лаьтташ корадир. Деррига а лаьрхIача корадаь лаьтта 2295 гектар хилар, цу даькъе колхозашка 519 гектари совхозашка 1776 гектари. Фу лаьтташ да уж? Уж я хайра ца хьувкъача эрий тIаювлача баьций даьгIенаши цонаши, нагахьа санна аха а аьха дIадийча тоъал доккха беркат лургдола лаьтташ да уж. ШозлагIа-дале, уж да хIанзарча наькъаштеи хьунаштеи йисте гIолла дада лаьтташ. ГIулакх миштад аьлча, вай боахамашка дукха моттигаш я наькъаштеи хьунаштеи йисте гIоллара тоъал шера лаьттан оасаш ца оахаш дадийта. Цар шолхонца эе ду колхозийн совхозийн экономикана, хIана аьлча цар тIара дукха тайп-тайпара йоархIаш дIаярж кхашка гIолла. Цул совгIа, цхьаккха бахьан а доацаш юртбоахама оборота юкъе ца озаши пайда ца луши дада уж. Алхха Грозненски района 10 колхозереи совхозереи кора-даьд цу тайпара 250 гектар лаьтта. Дукха да из е кIезига да? Цкъарча юхьига хеталу, из лоадам боацар а да, кхы къаьстта уйла тIаяхийта езаш хIама а дац аьнна. Из иштта дац. Нагахьа санна юкъера хьувкъам 20 центнер хуле, 250 гектаро шера 500 тонн ялат, е 7500 тонн шекара свеклаш, е 500 тонн баьцадаараш лургда. ХIаьта, нагахьа санна 20 шера цу тIара йоахаргйола уж хIамаш дIалаьрхIача, уж наькха санна дукха хул, ахчанца лаьрхIача миллионаш сомий маьха. ХIаьта пайда ца эцаш из лаьтта аллийтар хIаман хьурмат ца дари доал доацаш хилари хургдар, цудухьа цу тайпара ледарло ялийта вай бокъо а яц. Цхьа хIама да укхаза ца кхетадеш: колхозийн совхозийн кулгалхой цу деша лакхера Iо инициативеи указанеши кхачарга хьежаш хIана багIа, дуxхьал шоай декхар из доллашехьа а. Во агрономаш ба эггара хьалхагIа къоастаде дезаш долча агротехника цу дешашта уйла тIа ца йохийташ цу лаьтташ тIа ялаташ, баьцадаараш, технически культураш кхее езача метте, йоархIаш кхееш багIараш.

Колхозашкеи совхозашкеи оаха лаьтташ дукхагIа хилийта торо луш кхы цхьаькха кхоачам а ба Грозненски районе. ХIара шера, оахараш а тIехьа, дукха лаьтташ тел вай юрта боахамца дувзаденна довца гIирсаш хьалде. Керттерча даькъе уж лаьтташ дIайидер «Грознефть» яха объединени я. Пайда эцара йилла хинна ха чакхъяьнначул тIехьагIа, гIулакха шоаш дIайийца лаьтта хьалхагIа хиннача цун даьшка юха дIалала доагIа цар юрта боахаме пайда эца мегаргболаш долча хьал тIа а долаш.

Укх тIеххьарча хана цу гIулакха чIоагIа болх баьб. Из болх чакхбаккхарах йиш хилар хьалхагIа хинна пайда эца «Грознефть» яхача объединене предприятешта дIаденна хинна 5,5 эзар гектар лаьтта боахамашта юха дерзаде. Цхьабакъда республике хIанз а дукха да юха дерзаданза диса лаьтташ, хIаьта укх тIеххьарча деношка Грозненски района территоре тIара тхона гучадаьннад объединени колхозаштеи совхозаштеи юхадала раьза а йолаш дада 549 гектар хилла лаьтташ. Уж лаьтташ оахаши дIадувши хила дезаш да.

Укх гаргарча 2 — 3 шера республика ерригача районашка юрта боахаме пайда эцаргболаш оборота юкъедоаладе лерхI 15 эзар гектар лаьтта. Юртбоахама продукташ дукхагIа яхара боккха кхоачам ба из, йоккхача шин совхоза леладалла лаьтта да.

Колхозийн совхозийн берригa специалисташ декхарийла ба шоай боахамашка лаьтташ дукхагIа хулийтаргдола кхоачамаш лаха, лаьтта хьурмат деши доал деши леладе, из тоаде, доал доацаш из леладеш йолча моттигашта са ца тохаш хила. Цу гIулакхашка дIа мел дахар сихха юхаметтаоттаргда, кхаш цIена хургда, продукци дукхагIа хургья. Цу тайпара болх берригача мехка партийни, советски, юртбоахама органий инициативагIа чакхбоаккхаш ба, цудухьа вай кхычарел тIехьадиса йиш яц, вай декхарийла да из шийн ханнахьа дIадоладаь, чIоагIа эшаши маьхеи дола гIулакх хьаллаца.

Б. БОГАТЫРЕВ,
НГIАССР юрта боахама министерства керттера инженер-землеустроитель.

ЯКУТСКИ АССР. СО СССР АН космофизически тохкамийи аэрономеи Института якутски филиала Iилмахоша хьаяьй тайп-тайпара энерги йола космически зIанараш хадданза дIаязъяра йолча установкай комплекс.

СУРТА ТIА: автоматически ионизационни камере космически зIанараш дIаязъярга хьожаш ва радиотехник Куклин Сергей.

В. ЯКОВЛЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Доазол дехьара

25 май—Африка мукъаяьккха Ди

БІуьсена керда вахар дуьллаш йоал Ангола Халкъа Республика. Болх беш я предприятеш, юртбоахама кооперативай кхашка къахьегаш ба ахархой. ЧІоаггІа теркам тІабохийташ леладу шоай квалифицированни болхлой кийчбара гІулакх. Ангола мукъаяьккхара тІехьарча Халкъа боламо (МПЛА) дІакхайкабаь социалистически общество хьалъяра никъ республике бахача дукхача наха шерра хьаллоацаш ба.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): Луанда йистошка; столица центральни магистраль; вакционаце цхьан пункте. Ангола Халкъа Республика ерригача территоре тІа мехка исторечухь эггара хьалха полиомиелит яхача лазара духьала бахача наха вакционаци еш латт. Советски Союзера ена вакцина кхоачаргья цаІи ахи миллион долча ангольски берага.

ТАСС фотохроника.

КАГИРХОЙ ДАЬХЕ ЕЗА ІОМАБЕШ

ДІадахача шера № 1 йолча Грозненски технически училища «Патриот» яхача клуба коллективана тІема-патриотически болх дика вІаштІехьбаьккхар бахьан долаш елар ВЛКСМ ЦК, культура болхлой профсоюза ЦК диплом. ХІаьта дукха ха йоаццаш цунна елар комсомольций а кагирхой а Ерригсоюзни похода Центральни штаба диплом а.

Мишта вІаштІехьдаьлар къонача грозненций иштта лакхара совгІаташ даха? Цунна жоп далара лаьрхІа бовзийта беза «Патриот» клуба цахаддаш кулгалдеш йолча производственни, дешар хьехара мастера, «Знак Почета» ордена кавалера Яковлева Мария Михайловнай болх а вахар а.

..ТІом саца цхьа шу доалаш яьккхар Мария Михайловнас № 2 йола грозненски технически училище, цул тІехьагІа диъ шу даьлча бакински индустриальни техникум. Цигара из балха хьожайир Уфа яхача городе. Цигара юха Грозне а ена из болх бе йолаелар хІанз 25 шера ше къахьегача № 1 йолча технически училище мастер а йолаш. Дукха хІамаш карагІдаьннад цунна цу кіхъа. ХІанз училище болх беча мастерех ахаш цо хьийха ба. ДикагІа болча мастерий Елена Георгиевна Веревкинай, Альбина Тимофеевна Сизовай, кхычар цІи яьккхача из доагІаш да Мария Михайловнайна а. ЧІоагІа доаккхал ду цо ше хьийха, кхетам бенна нах шийна уллув дІаоттарах.

Тахан санна догадоагІа цунна цар шоай педагогически болх дІаболабаь денош. Масала, хьаэцаргья вай Е. Г. Веревкина. ЧІоагІа дог детталуш яхар из ший хьалхарча уроке. Цул чІоагІагІа дог детталора Яковлевай а. Мишта хургья хьалхара урок? Эггара хьалхха урок чакх а яьккха, цига аьттув баьнна аравалар да а да чІоагІа лоархІаме гІулакх. Урок чакхъяларах хоам беш гургал техача духьала яхар из къонача хьехархочоа.

— Сона хетачох, во чакхъяланзар са урок, — аьлар Веревкинас.

ДІатеххача хила а хиннадар из иштта. Массане а кхетаенна совдараш доацаш хилар болх дІаболабаь хьалхара ди.

— Болхлой класса лакхара кхетам бола тІехье кийчъяр чІоагІа бехктокхаме гІулакх да, — йоах Мария Михайловнас. — Атта дац из. Бакъда, из мел эшаш да уйла йича халонаш тІехьашка йоал.

Адамий кхелах бола бехктокхамал.. Уж боккха чулоацаме бола дешаш да. Цу дешанца бувзам болаш лерхІ Яковлева Мария Михайловнас производственни дешар хьехача мастера болх. Цар маІан дика довзаш хила мег СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически завода № 15 йолча цеха технолог Шишаев Валентин.

Кхуваш воагІча сага вахаре Іалаьмате боккха лоархІам болаш гІулакх да хержача профессех ше гІалат ваьннав мотташ из шек ваьлча цунна гІо де уллув хьехамча хилар. Цу тайпара хІама тІаьттача Шишаевна новкъостала ера мастер Яковлева.

Цхьан юкъа дешарах ца кхеташ хало эттар зІамигача сага хьалхашка. Училище йинтача фу дар-теш яха уйла йолаш вар из. Натахьа санна Мария Михайловнай цу гІулакхах сакхийна дешаре цо де мегаш а дар училище дешар юкъагІа даккхар. Бакъда, хьехамча цунца кхетама болх бир химика болх дика хиларах Валентин кхетавеш, деша новкъостал дир. Училище яьккха ваьлча из деша вахар Грозненски мехкдаьтта институте. ХІанз комбината дикагІа болча болхлошца а лоархІаш къахьегаш ва мастера нийсача наькъа тІа ваьккха Шишаев.

БІаьш кагирхой ба иштта цо вахара никъ хьийха. Каст-каста кальхаташ ухийт мастерга цо хьийхараша. Фу хила йиш я цунна царел дезагІа! Из ба цун балха мах. Из да хьехархочун дог гІоздоаха гІулакх.

Иштта М. М. Яковлевай дега тоам беш дола гІулакх да «Патриот» клуба членаша кхоачашдераш а.

Дукха къахьега деза мастера кагирхой патриотически уйлаш лакхъяра, вай хІанзара ирзе вахар Советски Іаьдал фашистски гІаьрахой бохабеш шоай вахар ца кходеш даьша лоаттабаь къовсам бахьан долаш хилар царна хьалха доахаш.

ТІема патриотически болх вІаштІехьбаккхара доккха новкъостал ду № 1 йолча технически училища дешархошта «Патриот» клубо. Иштта из болх бу урокашка, уж йоацаш а, Іана каникулашка а, аьхки салоІача хана а.

Клуба балха юкъезза ба училища беррига дешархой, хьехархой, Сийлахь - боккхача Дай - мехка тІема ветеранаш, 20-ча шерий комсомольцаш, къаьна коммунисташ, къахьегама турпалаш. Клуба шеф ва отставке вола генерал-майор М. П. Попков, хІаьта цун кулгалхо М. М. Яковлева. Миччахьа шоаш кхаьчача клуба доакъашхой вІашагІкхет къахьегама ветеранашца, къонача новаторашца. Къона грозненцаш баха хилар Волгограде, Москве, Ленинграде, Киеве, Бресте, Севастополе йолча училищашка, заводашка. Цига уж хьежар тІема-патриотически кхетама болх мишта бу, опыт дІа-юха Іомаяьй, царца бувзам оттабаьб. Кхыча училищай гІулакхаш довзаро совбоаккх берий дешарцара безам, шоай училища болх царна нийсбича, кхы а дукхагІа уйла тІайохийт кердагІа мел дар шоай балха юкъедоаладара.

Дукха вІашагІкхетараш хиннад училища дешархой тІема ветеранашца.. Бакъда, царна цІаккха а дагара дайрдац Волгоградаски областа Кумылжински района Букановски станице шоаш бахара Нурадилов Ханпашийца цхьана тІом беш хиннача Добрушин Давид Семеновичаца вІашагІкхетари. Цо кагирхошта дийцар легендарни пулеметчиках лаьца, совгІата делар цунах доае дагалоацамаш тІадола книжка.

— Цигара цІадаьхкача тхо дахар Дагестане ваха Ханпаший воша Нурадилов Мухтарпаша волча, — йоах Мария Михайловнас. — ЧІоагІа безаме тІанийцар тхо цига. ХьошалгІа даха долаш тхона хайра Дагестане Нурадилов Ханпаший цІерагІа совхоз хиина ца Іеш, отделенера школа а больница а цун цІи лелаеш йолга.

Каст-каста дІа-юха хьошалгІа ух училища дешархойи Нурадилова цІерагІча школа дешархойи. Цу школа дешархоша клуба совгІата деннача альбомаша, памятни совгІаташа дикка моттиг дІалоац.

Цу тайпара долча традиционни доттагІлен бувзамаша къаьгга хьахьокх «Патриот» яхача клуба а цун кулгалхочун коммуниста, Нохч-ГІалгІай АССР профтехобразоване заслуженни мастера М. М. Яковлевай а пайдане болх.

В. САИДАЕВ,
республикански профтехобразоване управлене инспектор.

КАЛЕЙДОСКОП

Велосипедаца дуненна гонахьа го баьккхаб

«Велосипедаца дуненна гонахьа го баккхар — из города йисте гІолла сакъердаш лелилга дац шоана», — доаккхал а деш оал Мишель Мёрфе.

23 шу даьнна англичанина из никъ а баь дукха ха йоацаш цІаккхаьчав. 1975 шера август бетта Лондона гаьна йоацаш уллача Хертфордшир никъ чакхбоаллача хана яхача моттигера дІаболаьаб цо ший никъ. Из цун велосипеда спидометро хьахьокхаш хинкай 22 эзар километр.

«Сона тІа ца кхоачаш фу дисар, яхаш дийцар путешественника Ассошиэйтед Пресса корреспондента. — Турце акхача жІалеша ваьанза ваьлар со. Афганистане москиташа зІокарч йийтта вовзаргвоацча ваьккхар, Австрале са тоха ца могаш йІайхача хана дийнахьа бІаь миль беш никъ бе бийзар... Бакъда де лийрхІачо — флорей фауней лораяра беча балха юкъе хьинаре дакъа а лоацаш оакхарий лорадара йолча Дунен халкъашта юкъерча фонда болх дІабовзийташ йола лекцеш ешилга чакхдаккхаро уж халонаш эшайтар».

(АПН).

Азера яьсса джунглеш

Цхьа ткъаьх шу хьалха а Азерча мехкий хишка, Іамашка, ушалашка боарам боацаш дукха воатІагараш хиннад. ХІанзл цІендаь дІадоалача кхоачаш кІезигденнад уж. Наггахьа мара нийслац леопардаш. Пхи эзар гаргга йолча Индостански ах гІайрен тІарча бенгальски цІокъех шера браконьераша доаду 450.

Из тамаш а яц, хІана аьлча цІокъа цІеках США 6 эзар доллар лу, леопардеи воатІагареи цІеках — 5 эзар, питоначох — 3 эзар. Аллигатора цІеках яьча ботинкех Нью-Йорке 250 доллар доакх, чемоданах — 3000 гаргга.

Азиатски континентерча дукхача паччахьалкхенаша кІезигдаьд е геттара соцадаьд оакхарий доадайтилга, бакъда дукхагІча хана уж мероприятеш чакхъяхара ахча тоъац царна. Малхбузехьарча правительствашка цу оакхарий цІекий ма-йоххийта яхаш официальни доацаш деш дола тІахьехамаш теркал ца деш дус.

ХІаьта эксперташа яхачох кастта цу хьакъехьа хоадам боллаш цхьа хІама ца дой Азера дукха оакхарий цІендаь дІададар кхерам болаш да.

Е. ПОЗДНЯКОВ,
АПН соб. корр.

Дакка.

Тореадор хила лаьрхІад Лос-Анджелесерча американкас Хаскин Аннас. Іалаьмате хала вІаштІехьдаьннад цун из чоалхане искусство хьехаш корридаш болча дунен тІа цаІ мара йоацача тореодорий мадридски школе ше дІаэцийта.

СУРТА ТІА: Хаскин Анна занятешка.

ЭФЕ—ТАСС сурт.

ХАНАЛ КОТБУВЛАРАШ

19 майгара 28 майга кхаччалца Москве а Ленинграде а болх бергба Дунен халкъашта юкъерча музеяй совета XI генеральни конференце. Цо болх беча деношка СССР художествай Академе зале хургья реставраторий говзалах юха вахаре яьхкача произведеней выставка.

Оалаш да реставратора болх косметолога балхах тара ба: цо а юхаметтаоттаю къонал, хозал. Бакъда из болх дукха а чоалханегІен бехктокхамегІен ба. Реставратораша хургдолчоа хьалхашка жоп лу дІадахачох, хІанзарчох дола жоп лу хургдолчоа. Минаш лохараш санна мара уж гІалат бовла йиш яц, гІалат бовла бокъо яц цар: цар гІалат тоалуш дац...

Говзанзаша болх бу цІа

Москве, Большая Ордынка яхача улица тІа да академика И. Э. Грабара цІерагІа йола Іилма реставрационни Ерригсоюзни центр чуйола цІа. Из хьадийллад 1944 шера, тІом болча хана. 1750 советски город, маьхала памятник, бІаьш музеяш цу хана гитлеровцаш тІалатарца йохаяь, човхаяь, яйха яр. Центра (цу хана цунах мастерской оалар) эггара хьалхара декхар дар уж музейни маьхала хІамаш кІалхара яхар.

Грабаревцаша иштта кІалхара яьхар Дрезденски галереера произведенеш. Цар реставраци йир Польша, Румыне, Венгре., музеяшкарча картинашта. Уж новкъостала бахар Флоренце, хий тІадаьнна зе хинна, цІи хезача Уффице галерея тоаеш. Академика Грабара цІерагІча центре массаза а стажировка еш хул СССР а доазол дехьарча мехкашкара а дукха болхлой.

Цу сатийнача московски улице болх беш ба моллагІча материалаца гІулакх доагІа, тайптайпарча техниках лоархІабу, изобразительни искусства моллагІча произведенена реставраци е ховш бола мастераш — говзанчаш. Цар чоте я кІалхара яьха а юха метта оттаяь а эзараш произведенеш. Царех цаІ я хІанз аз ювцаргьяр.

...Смоленскера Москве дера картина. Іаьрждення, ийттІа, оаталуш дар из. Дукха хала къахьегам а геттара чоалхане болх а бар реставраци яра бе безаш хиннар. Из болх кхоачашбаьр яр Иванова Екатерина. «Н. Х. яха» («Неизвестный художник» — «вовзаш воаца художник») тамагІ тІа дола из Іаьржденна, матара даха хинна картина шоллагІча вахаре дена ца Іеш ший къаьнарча хозалца къегаш дІаэттар. Из хиннадар XVII бІаьшере сийлахь—воккхача испански живописца Сурбарана даь «Святая Юста» яха картина...

Кхаь тайпара хІама дехкар е «Юдифь» кІалхара мишта яьккхар

Ленинградера Паччахьалкхеи Эрмитаж — дунен тІарча музеяйх эггара йоккхагІа яр. Цига болх беш ва 80 реставратор. Шоай московски коллегашка санна царга а я эггара кердагІа йола техника: рентгеновски установкаш, ультрафиолетови я инфракрасни а сердал тела хІамаш, хІаман структурни анализ эца аппараташ, иштта кхы дукха а яраш. Реставрционни отдела заведующе Соколов Владимира цкъа аьлар:

— Кхоъ керттера хІама да реставратора дезаш: цхьаккхе а хІама тІа ца тохар, цхьанна хІамах ца тешар, цхьаккхе а хІама къайла ца даккхар.

Цу тайпара гІулакхаш ларде а лаьца дІабихьар «Юдифь» яха Джарджоне дилла картина кІалхара даккхара болх.

БІаьш шераш ха йолаш я из произведени. Дукха хувцамаш, тоадараш, тІадеттамаш даь дар из полотно. Цул совгІа художник венначул тІехьагІа цунна тІадилладар хано бос боабаь ІажагІа лак. Мишта дІадоаккхаргда из лак?

Лакаца цхьана тІера хьаэца тарлора художника басараш а. Малова Александрас кулгал а деш диъ шера вІаштта бир из болх. «Юдифь» кІалхара яьккхар. Дукххача ханашка даь тІадеттамаш дІа а даьха, къона, хоза из юха а вахаре ера.

Артаксерски Амани Эсфири

Дунен халкъашта юкъерча музеяй совета XI конференцена хетаяьча выставке баьхкараштa бовзаргба московски реставратора Чураков Степана болх. Цо дуккхача картинашта, царна юкъе Дрезденерча музея шедевраш а йолаш, реставраци яьй. ХІанз из декхарийла вар Рембранта реставраци е.

Пушкина цІерагІча изобразительни искусства Музее ухарий бІарг тІаоттабеш дар из картина. Цунна дукхагІа бІарг тІаувттар сийлахь-воккхача голландца кхыча полотнашта из тара ца хилар бахьан долаш: Іаьржденна, хьалсийтта, ийттІа цІи хезача рембрантски басарех тара доацаш дар из. Шераш дІа мел ух кхы а бесаза дувлар из. 1764 шера императрица хиннача Екатерина II ийца из картина кхозза холста тІара — холста тІа даьккхадар. Бакъда, цунах тІойле хилацар... «Артаксерски Амани Эсфири» яха картина экспозицена юкъера дІадаккха дийзар. Рембранта картинана реставраци елга тІайийцар Чуракова.

Реставратора котало фотоаппарато гойтт. Дошо хІамаш яр санна бола из чоалхане болх, Іилма доалахье хинна дІаэттаб, дувц искусстве говзанчо баьккха толам, цо дийндир цІаккха а дерзаргдац аьнна хитта човнаш хинна картина.

...Хсталуш дар ханал котвала йиш яц, аьнна. Реставратораш ханал котбаьнна Іап. Искусство, саго хьакхеллача моллагІча хІамал йІаьхагІа ха йолаш дІаоттайир цар.

Гаврил ПЕТРОСЯН.
(АПН).

Йовзаш йолча датскии шведски фирмай дикагІдолча спортивни лодкашца толаме конкуренци леляю Юрмала яхача Латвийски городерча «Дзинтарс» яхача заводе хьадаьча лодкаша. «Дзинтарс» яхача маркагІа йолча кемаш тІа а багІаш яхье баьнча хиннача советски спортсменаша дуккхаза коталонаш яьхай йоккхийча дунен халкъашта юкъерча яхьашка, Европа чемпионаташка, Олимпийски ловзарашка. Монреале хиннача Олимпиада доакъашхошта лаьрхІа спортивни инвентарь хьаярах завода болхлой группана паччахьалкхен совгІаташ деннад. ХІанз предприяте коллектив Москве хургдолча Олимпийски ловзараштa лаьрхІа спортивни лодкаш кийчдеш я.

СУРТА ТІА: «Дзинтарс» яхача маркагІа.

У. ПАЖЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

ФУТБОЛ

Мехка футболах йолча чемпионата нийслагІча туре Ташкенте «Пахтакораца» ловзаш счет 2:0 а йолаш эшай «Терек». Цхьабакъда нийша яле я турнирни таблице цхьа лагІа мара ІоакІалъяьннаяц вай команда. ХІанз из иттлагІча моттиге я.

Цу дийнахьа дика лайзар хьалхарча лига кхыбола лидераш а. Иштта, Минскерча «Динамос» Казане счет 2:1 а йолаш эшайир моттигера «Рубин», из счет йолаш Москверча «Спартакагара», совле яьккхар «Уралмашо». ХІаьта «Памиро» эшайир Орджоникидзера «Спартак» — 3:0.

Кхыдола вІашагІкхетараш иштта чакхдаьннад: «Торпедо» — СКА — 1:0, «Колхозчи» — «Таврия» — 0:4, «Кузбасс» — «Шинник» — 3:1, «Звезда» — «Динамо» Л. — 0:0, «Кривбасс» — «Спартак» И.-Ф. — 2:1, «Металлург» — «Нистру» —2:3.

Тахан, хьалхарча лига командаша иттлагІа тур чакхйоаккхача дийнахьа, Душанбе моттигерча «Памираца» ловза езаш я «Терек».

СССР ФУТБОЛАХ ЙОЛЧА ЧЕМПИОНАТА «А» КЛАССА ХЬАЛХАРЧА ЛИГЕРЧА КОМАНДАЙ ТАБЛИЦА

Командаш	Л	Кх	Н	Э	Б	О
1. «Динамо» Мн.	9	6	2	1	13— 3	14
2. «Пахтакор»	9	5	4	0	13— 4	14
3. «Памир»	9	6	0	3	14— 9	12
4. «Уралмаш»	8	6	0	2	15—11	12
5. «Таврия»	8	5	1	2	9— 3	11
6. «Спартак» М.	9	4	3	2	15—12	11
7. «Нистру»	9	3	5	1	11— 9	11
8. «Кузбасс»	8	4	1	3	14—10	9
9. СКА	8	2	4	2	8— 7	8
10. «Терек»	8	3	2	3	11—11	8
11. «Спартак» И.-Ф.	9	2	4	3	8—10	8
12. «Колхозчи»	9	3	2	4	7—11	8
13. «Торпедо»	9	4	0	5	6—10	8
14. «Динамо» Л.	9	1	5	3	7—10	7
15. «Шинник»	9	1	5	3	7—10	7
16. «Кривбасс»	9	3	1	5	13—17	7
17. «Металлург»	9	1	4	4	7—12	6
18. «Спартак» Ор.	8	2	1	5	6— 9	5
19. «Звезда»	8	0	3	5	5—11	3
20. «Рубин»	8	1	1	6	6—16	3

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ МОТТИГЕРЧА СОВЕТАШКА ХУРГДОЛЧА ХОРЖАМАШТА ХЕТАДАЬ «РОДИНА» ЯХАЧА КИНОТЕАТРО

1977 шера 23 мае денз 15 июне кхаччалца художественни документальни фильмаш тематически дІахьокхаш хургда.

ТЕМА: социалистически демократи.

Цу деношка дІахьокхаргда художественни фильмаш:

«Правительства член»,
«Балтика депутат»,
«Дерригa а наха дус».

хроникально - документальни фильмаш:

«Со Советски Союза гражданин ва»,
«Машара йола бокъо»,
«Революце йода поезд»,
«Партийни билет»,
«Лаьттах дола Декрет»,
«Европа коммунистий форуме»,
«Моаршал хьога, эрий улла лаьтта»,
«Л. И. Брежнев Казахстане»,
«Ульяновске Ленински юбилей»,

Фильмаш дІахьокхача деношкеи сеансаш йолалуча ханашкеи хьажа кинотеатра рекламаш тІа. Телефона номер 3-42-60.

ТЕЛЕВИДЕНИ

24 май
І ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Іуйранара гимнастика. 9.30 — Мультфильм. 10.00 — «Хьайга хатта» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхара сери. 11.05 — «Марка Фрадкина иллеш» яха телевизионни фильм. 14.00 — Телевизионни документальни фильмай программа. 15.05 — «Дуненна гонахьа». Африка. Саванни. 15.30 — «О. Гончарова творчество». 16.15 — «Дай мехка гІолла». Киргизски ССР. 16.45 — «Пятилетка новкъа москвичаш». 17.15 — «Цхьаннена тІехьа масса ва, массанена тІехьа цаІ». Ленинградера передача. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 18.35 — Сийлахь-йоккхача Октябра 60 шу дизарга. «Сийлахь — доккхача гІулакха тІехьара бІухой». И. В. Коснор. (ГСТ). 18.50 — Советаш хоржача накъадолхаш. Телевизионни агитпункт. 19.10 — Шун письмоех дола концерт (нохчий меттала) (ГСТ). 19.40 — «Куртизанкай къагар а къел а» яхача телевизионни дуккха серийни художественни фильма премьера. Франци. ШоллагІа сери. 21.00 — «Ха» Информационни программа. 21.30 — Баскетболах йола континенташта юкъера кубок. СССР сборни — Бразиле сборни. Ленина цІерагІча Центральни стадиона спорта Дворецера передача. Йистеьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — Тамашийнача фонара фаьлгаш. «Золушка бале я» яха телевизионни фильм (ГСТ). 18.15 — Бераштa йола стихаш. 18.35 — С. Прокофьев. КхоалагІа концерт. 19.00 — Ленинградна гІаьрх вошал теха городаш я (ГСТ). 19.40 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (гІалгІай меттала). 19.55 — Сийлахь — йоккхача Октябра толамашца накъа гІоргда. Грозненски кога бувха гІирс бу фабрика (гІалгІай меттала). 20.15 — СССР вежарий республикай денош. Молдавски ССР «Флуераш» яха фильм-концерт (ГСТ).

25 май
І ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Іуйранара гимнастика. 9.30 — «Кагирхой творчество». 10.00 — «Хьайга хатта» яха телевизионни художественни фильм. ШоллагІа сери. 11.05 — «Кинопутешественникий клуб». 14.00 — Африка мукъаяьккхача Денга. Документальни фильмай программа. 14.55 — «Советски законий дарлаш». 15.25 — Литературни произведенеш экрана тІа яхар. «Станционни смотритель» яха телевизионни художественни фильм. 16.30 — «Іилма — тахан». 17.00 — Город. Магнитагорска «Металлург» яхача маІача наькха вокальни ансамбль концерт. 17.15 — «Юртара горизонташ». 17.45 — «24 сахьат». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.35—9-гІа студи. Передача дІахьу политически обозревателя Зорина. 19.35 — «Куртизанкай къагар а къел а» яхача телевизионни дуккха серийни художественни фильма премьера. Франци. КхоалагІа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Искусства мастерий концерт. Йистедаьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — Тамашийнача фонара фаьлгаш «Фонарь» яха телевизионни фильм. (ГСТ). 18.15 — «Дерригa хар лов сона». 18.35 — «Патриот» яхача телеальманаха почта (ГСТ). 19.05 — «02 — ладувгІаш я...» (ГСТ). 19.25 — Іилмай — популярни фильм (ГСТ). 19.35 — Кагирхошта йола программа (ГСТ). 20.05 — «Кхерамаза вена тІехьашка» яха телевизионни документальни фильм. (ГСТ).

РАДИО

24 май

6.30 — Моша доакъар хьокхаш латт. Сунженски района «Путь к коммунизму», яхача колхозера передача. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.26 — «Сердало» газета обзор. 7.32 — Ашараш (гІалгІай меттала). 8.25 — Хоамаш. 8.35 — Ашараш (гІалгІай меттала). 8.45 — «Къахьегамца нах кхебар а балха говзалашка хьежжа дІа — хьа нийсбар а» яха Нохч-ГІалгІай педагогически Общества члена Петрова беседа. 9.15 — «Тха почта» (гІалгІай меттала). 9.30 — «Къона вай заманхо» яха радновыпуск (гІалгІай меттала). 17.00 — Берий хьакъехьа боккхий бараштa. «Дезала бюджет а вай бераш а» яха беседа (гІалгІай меттала). 17.15 — «Мастерий совет а производства луш бола пайда а» «Нефтехимзапчасть» яхача заводера передача (нохчий меттала). 17.30 — Назрановски района социалистически яхье хьалхалаттараштa дола концерт (гІалгІай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.30 — «Сайранара Грозный» яха радиовыпуск. Горсете гІолла (эрсий меттала). 18.30 — Ашараш.

25 май

7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.32 — Ашараш (нохчий меттала). 8.25 — Хоамаш. 8.35— «ТІабаьхкача хьехархошта теркам тІа а бахийта йоакхо а е» яха корреспонденци (гІалгІай меттала). 8.50 — Халхара эшараш (нохчий меттала). 9.15 — «Атеистически кхетамца нах кхебара ленински принципаш а хІанзара ха а» яха беседа. 9.30 — «Цхьан дезале» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 9.30 — Ашараш. 16.00 — «Октябро хьадаь доттагІал» (нохчий меттала). 16.15 — «Халкъа дІаденна вахар» яха революционерах Ахриева ГІапурах йола передача (гІалгІай меттала). 16.30 — Цхьаккха а тІехьавуса саг ма хилийта уллув. «Гражданжилстрой» треста І-ча гІишлошъеча монтажни управленера передача (гІалгІай меттала). 16.45 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике —23—28, Грозне — 26 — 28 градус йІовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, догІа а делхаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 10—15, дийнахьа 19—24 градус йІовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бозхама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

СФ05125. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3899.